

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 247 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 5. LIPNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Izzemlje
i svijeta

U BEOGRADU JE SVEČANO PROSLAVLJEN DAN MLADOSTI I ROĐENDAN PREDSEDNIKA REPUBLIKE. Predsjednik Narodne omladine predao je Predsjedniku Titu štafetnu palicu na stadionu JNA, na kome je priredena smotra mladosti.

PREDSEDNIK REPUBLIKE TITO PUSTIO JE U POGON prvi agregat hidrocentrale na Mavrovu, kojim prilikom je održao govor u kome se osvrnuo na neka unutarpolitička i vanjskopolitička pitanja.

U POSJETI NR MAKEDONIJI, PREDSEDNIK REPUBLIKE TITO obišao je više poljoprivrednih dobara i zadržao na putu od Skoplja do Dojrana.

NA SASTANKU S PREDSEDNICIMA NARODNIH ODBORA općina i srezova i sekretarima sreskih komiteta SKJ jednog dijela Makedonije, Predsjednik Republike Tito govorio je o poljoprivrednim problemima. Tito je izjavio da je put kojim Jugoslavija ide u razviku poljoprivrede jedini da socijalistički način proizvodnje prođe u selo.

PREDSTAVNIK DRŽAVNOG SEKRETARIJATA za inozemne poslove izjavio je na konferenciji za štampu da je obustavljanje eksperimenata nuklearnim oružjem postalo najhitnija potreba međunarodne zajednice.

JUGOSLAVENSKA PARLAMENTARNA DELEGACIJA vratila se u Beograd poslije dvonedeljne zvanične posjete NR Rumunije.

U NJU DELHIJU ZAVRŠENI SU RAZGOVORI NEHRU — KISI i objavljen zajednički komunique u kome predsjednici vlada Indije i Japana pozivaju na hitnu obustavu eksplozija.

U RIMU SU POČELI ANGLO-EGIPATSKI PREGOVORI finansijskih stručnjaka u cilju rješavanja privredno-finansijskih problema nastalih oko sueske krize. To su prvi zvanični kontakti između dviju zemalja poslije agresije.

U ZVANIČNOM SAOPĆENJU O SITUACIJI U JORDANU, sovjetska agencija TASS okarakterisala je sadašnje prilike u ovoj zemlji kao otvorenu reakcionarnu diktaturu, koja je uspostavljena radi ugušivanja patriotskih i progresivnih snaga u zemlji, uz pomoć SAD.

ALŽIRSKI USTANIK IZVRŠIO JE U PARIZU ATENTAT na potpredsjednika raspuštenog alžirskog parlamenta Emira Sekala, za koga se smatralo da je bio posljednji ugledniji francuski kolaboracionista.

SOVJETSKI MINISTRI GROMIKO I ŽUKOV potpisali su u Budimpešti sporazum o statusu sovjetskih trupa stacioniranih na mađarskoj teritoriji.

U VAŠINGTONU JE OBJAVLJENO SAOPĆENJE o razgovorima Ajzenhauer-Adenauer. Dva državnika saopćila su da prije obimnijeg sporazuma o razoružanju treba prvo riješiti problem ujedinjenja Njemačka.

ODRŽANA SJEDNICA SAVEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA na kojoj je donijeto više uredbi, odluka i rješenja iz oblasti privrede, prosvjete, narodnog zdravlja i socijalne politike. Donijeta je odluka o izmjenama u kreditiranju zemljopredničkih zadržaka i individualnih proizvođača.

BRITANIJA JE DONIJELA ODLUKU o ublažavanju trgovinskog embarga prema NR Kini, svodeći ga na istu mjeru koja se primjenjuje i prema SSSR-u. Sjedinjene Američke Države izrazile su duboko razočaranje zbog ove britanske odluke.

PRIPREME ZA SEDMI KONGRES
SAVEZA KOMUNISTA JUGOSLAVIJE

U rukovodstvima i organizacijama Saveza komunista Jugoslavije otpočele su pripreme za Sedmi kongres. Ovo je po redu treći kongres koji se održava poslije rata, u slobodnoj zemlji. Peti kongres održan je 1948. godine u Beogradu, Šesti 1952. godine u Zagrebu, a Sedmi će biti održan u Ljubljani u novembru ove godine.

Sedmi kongres imat će veliki značaj za dalji razvitak ne samo Saveza komunista, već cijele naše socijalističke zajednice. On će ocijeniti period razvitka između dva kongresa koji je bio ispunjen stvaralačkom primjenom one politike koja je bila formulirana na Šestom kongresu. A taj Kongres je, kao što je poznato, smjelo i revolucionarno obilježio novu fazu socijalističkog kretanja kod nas i doveo našu Revolucionu na dosad neispitani put socijalističkog razvitka. Stoga ocjena uloge Saveza komunista u proteklom periodu, kao i sumiranje uspjeha i stečenih iskustava, nije nimalo lak posao. Istina, na njemu se već radi, a i izborne konferencije u osnovnim organizacijama, koje će se uskoro održati, treba da posmatraju i analiziraju svoj rad prvenstveno sa tog stanovišta. Točnije rečeno, ove konferencije su sastavni dio priprema za kongres, one su uvod u širu aktivnost koja tek predstoji.

Zbog toga se njima i pridaje veliki značaj. Jer, organizacije komunista bile su i još su se više, između dva kongresa, razvile u glavnu, usmjeravajuću ideološku snagu našeg društva. Komunisti su se svom energijom borili za pobjedu novih socijalističkih odnosa, za dalje jačanje uloge radnih ljudi i njihove samouprave. Izborne konferencije osnovnih organizacija ocijenit će djelovanje svojih članova, a to će poslužiti i za realniji prikaz uspjeha i problema u Savezu komunista kao cjelini.

U Centralnom komitetu Saveza komunista i njegovim organima, kao i u centralnim komitetima u republikama, intenzivno se radi na pripremi raznih referata i studija koje će poslužiti kao osnova za analizu razvitka između dva kongresa. Obrazovano je i nekoliko grupa i komisija koje na tome rade. Sedmi plenum izabrao je komisiju za izradu projekta programa Saveza komuni-

sta Jugoslavije i komisiju za statut. Obe ove komisije otpočele su rad još ranije. Očekuje se da će uskoro biti date na široku diskusiju svim organizacijama Saveza komunista i programske teze.

Izbori delegata za kongres bit će nešto drukčiji od onih koji su prethodili Šestom kongresu. Delegati će biti birani na općinskim a ne kotarskim konferencijama, kako je to bilo ranije. Ova promjena je sasvim razumljiva, s obzirom na veliki značaj općine u našem društvenom i političkom sistemu. Jedan delegat birat će se na 400 članova Saveza komunista. Ali, postoji općina u kojima nema toliko članova, pa se stalo na stanovište da sve općinske organizacije koje broje preko 300 članova mogu birati svog delegata. Općine, pak, koje imaju 300 članova održat će zajedničke izborne konferencije sa drugim općinama, o čemu će donijeti odluke centralni komiteti republika, a na prijedlog kotarskih komiteta.

Pored toga, u uputstvu o izborima koje je izradio Organizacij-

sekretarijat Centralnog komiteta predviđa se i mogućnost da neke osnovne organizacije koje imaju preko 300 članova mogu neposredno da biraju svoje delegate. To se uglavnom odnosi na organizacije u većim poduzećima. Isto tako, neposredno mogu birati i univerzitetske organizacije, kao organizacije Saveza komunista u Jugoslavenskoj narodnoj armiji, i to samo na divizijskim konferencijama.

Za delegata za Sedmi kongres može biti izabran svaki član Saveza komunista, bez obzira kojoj organizaciji pripada i da li je delegat na općinskoj konferenciji koja ga bira ili nije. Svi članovi Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije učestvovali će u radu Sedmog kongresa sa svim pravima delegata (osim prava da glasaju o izvještaju CK SKJ), pa stoga ne će biti ni posebno birani kao delegati.

Izborne konferencije — kako se kaže u pomenutom uputstvu Organizacionog sekretarijata Centralnog komiteta — treba da se održe od 15. augusta do 15. oktobra ove godine. (S. S.)

STABILIZACIJA TRŽIŠTA
I ŠTEDNI ULOŠCI KOD NAS

Porast štednih uložaka za tri milijarde dinara u prva tri mjeseca ove godine ne znači samo da se kod nas povećao smisao za štednju. Navike za štednju stječu se godinama. Naglo povećanje uložaka uglavnom je odraz stabilizacije tržišta.

Podaci za prva tri mjeseca pokazuju da su cijene osnovnih artikala — izuzev mesa — ostale uglavnom nepromijenjene ili pak imaju tendenciju sniženja. Cijene industrijskih proizvoda za ličnu potrošnju ostale su iste kao i u decembru prošle godine, dok su cijene nekim poljoprivrednim proizvodima snižene. Pšenica je, na primjer, jeftinija za 7 posto, jaja su gotovo u pola cijene, povrću je ostala ista cijena. Podaci o troškovima života radničke porodice pokazuje istu sliku. Iz njih vidimo da su troškovi za osvjjetljenje, za pokušstvo, gorivo, odjeću i obuću ostali isti. Za ishranu su troškovi porasli u tri

mjeseca u svemu za jedan posto, a isto tako i troškovi za kulturne potrebe. To su, dakle, minimalna kolebanja, gotovo neznatna u ovim, inače najskupljim mjesecima u godini.

Ako se sve to ima pred očima, postaje jasno zašto su štedni ulošci u novčanom zavodima naglo porasli. Stabilnost privrede i povoljna perspektiva njenog razvoja, koja iz dana u dan postaje sve jasnija, potiče ljude na sabiranje uštedevina za nabavu vrijednijih predmeta, koji se ne mogu kupiti odjednom, iz mjesečnih dohodaka.

Međutim, u svim se našim krajevima ne ulaže na štednju podjednako. U banke i štedionice najviše ulažu Slovenci. Svaki peti stanovnik je ulagač u banci. U Sloveniji je tri puta veći ulog po stanovniku nego u Hrvatskoj, a oko četiri puta veći nego u Srbiji i Crnoj Gori. Čini se, da se u tim razlikama pokazuju navike za štednju. Ipak treba naglasiti, da se povećanje uložaka primjećuje i u svim republikama. Ulozi na štednju iznose oko 22 milijarde dinara. To je za osam milijardi (Nastavak na drugoj strani)

Boravak narodnog zastupnika Nikole Sekulića u Šibeniku

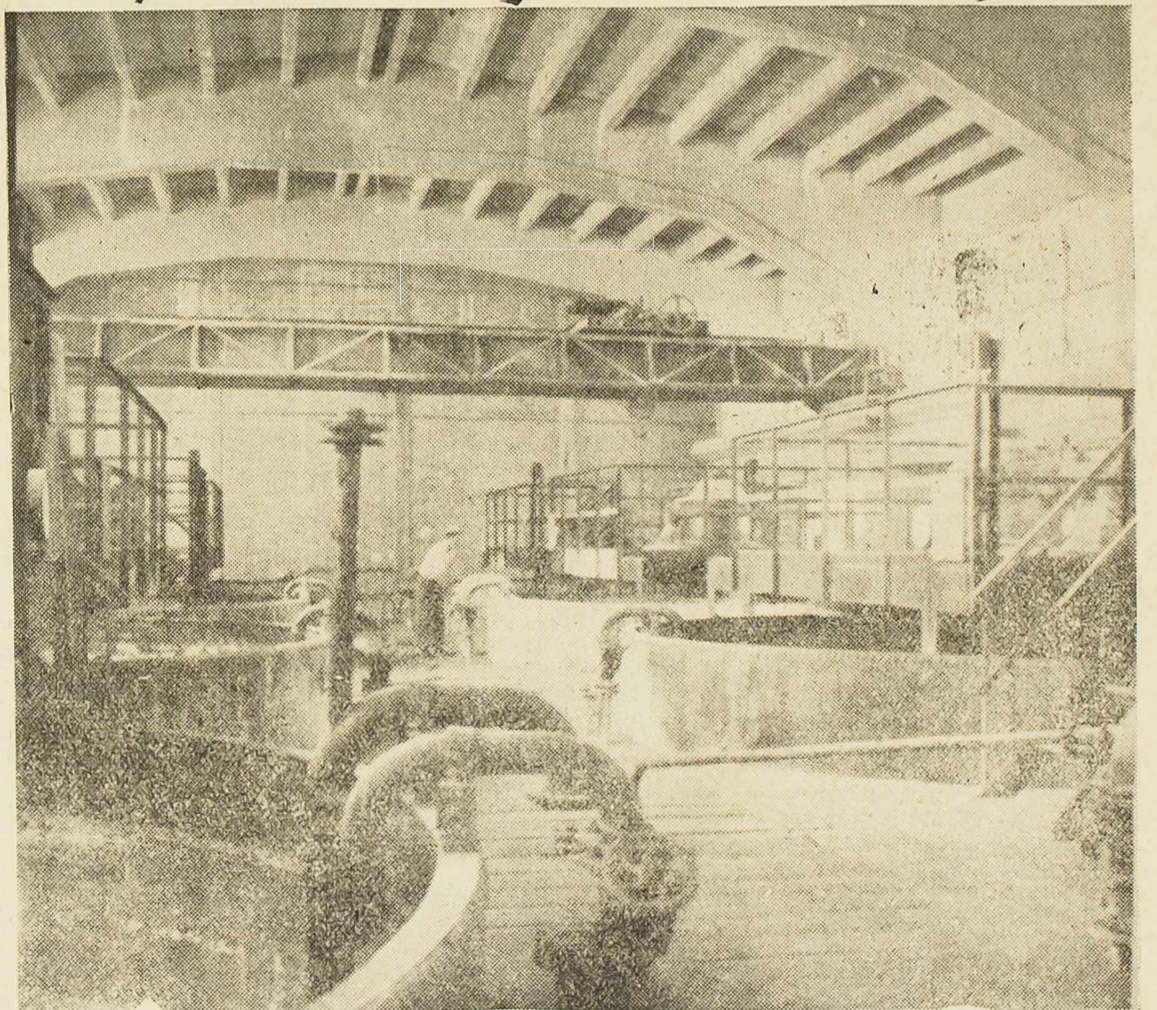
Razgovor s biračima

Narodni zastupnik Nikola Sekulić boravio je ovih dana u našem gradu. Pored razgovora, koje je održao sa rukovodiocima kotara i grada, drug Sekulić je u petak u prostorijama Kotarskog sindikalnog vijeća primao građane i tom prilikom saslušao je njihove želje, koje su za razliku od ranije bile od općeg značenja. Tako je narodni zastupnik zamoljen da Zlarinjima održi predavanje o aktuelnim unutrašnjim i međunarodnim političkim pitanjima. Predstavnicima Rasline iznijeli su teškoće u kojima je selo došlo obustavljanjem redovnog pomorskog saobraćaja sa Šibenikom. Osobito su osjetno pogođeni đaci koji pohađaju škole u gradu. Nakon što je obećao da će ispitati taj slučaj, drug Sekulić se naročito interesirao za poljoprivrednu proizvodnju u Raslini, pa je naglasio da je potrebno jačati za drugu koja mora da bude nosilac ekonomskog razvoja sela.

Narodni zastupnik je zatim u društvu, s drugom Petrom Ronče-

vičem obišao novu stambenu četvrt na Baldekinu interesirajući se za daljnji razvoj grada i proširenje stambenog prostora. Istog dana poslije podne drug Nikola Sekulić je održao sastanak sa biračima koji su do posljednjeg mjesta ispunili veliku dvoranu Kotarskog sindikalnog vijeća. Birači su s velikim interesom pratili objašnjenja i odgovore narodnog zastupnika na pitanja koja su postavljali za vrijeme sastanka. Tom prilikom su tretirani neki aktuelni problemi kao poboljšanje životnog standarda, značenje VII. kongresa Saveza komunista Jugoslavije za daljnji proces izgradnje socijalizma, perspektive mira u svijetu i uloga naše zemlje u borbi za očuvanje tog mira, razvijanje pomorske privrede i poboljšanje saobraćaja.

Na kraju razgovora prisutni su izrazili mišljenje da su ovakovi neposredni dodiri birača i njihovih zastupnika korisni i da bi takvom praksom svakako trebalo nastaviti.

Iz tvornice glinice i aluminija u Lozovcu

Kratke vijesti iz općina

Knin

PLENUM DRUŠTVA UCITELJA, NASTAVNIKA I PROFESORA KNINSKE OPĆINE

Na plenumu društva učitelja, nastavnika i profesora općine Knin, koji je održan 1. o. m. j., izvršena je analiza rada sindikalnih grupa. Od postojećih najbolje rezultate postigle su radne grupe Knin, Markovac i Golubić. Njihova djelatnost svodila se uglavnom na izmjenu iskustva i unapređenje školskog rada, a manje na ideološko-političkom odgoju članstva i njegovanju drugih oblika rada ove sindikalne organizacije. Plenum je u svojio program rada iz oblasti marksističkog obrazovanja, prosvjetnih radnika.

PREDAVANJE DRUGA NIKOLA SEKULIĆA U KNINU

Prošlog četvrtka posjetio je Knin potpredsjednik Sabora NR Hrvatske drug Nikola Sekulić i tom prilikom je u Domu JNA održao predavanje o utiscima iz Italije i o odnosima Saveza komunista Jugoslavije i Komunističke partije Italije. Ovo zanimljivo predavanje bio je vrlo dobro posjećeno i saslušano s velikim interesom.

GOSTOVANJE KAZALIŠTA LUTAKA IZ ŠIBENIKA

Na dvodnevnom gostovanju, prošle subote i nedjelje, Kazalište lutaka iz Šibenika izvelo je u Kninu dječju bajku s pjevanjem »Čarobnjak iz Oza« od V. Rabadana.

za radnike građevinskog poduzeća »Tempo« u Radučiću, koji učestvuju u izgradnji pruge Knin — Zadar. Prikazan je jedan film o suzbijanju sujevjerja, i drugi o unapređenju poljoprivrede. Predavanje je održao prof. Momir Šolaja.

»AUTOTRANSPORT« IZ ZADRA OTVORIO PROSTORIJE

Svaki dan po nekoliko udobnih autobusa »Autotransport« iz Zadra prevozi putnike na relaciji Knin — Zadar i obratno. U ljetnoj sezoni taj promet će biti znatno povećan. Da bi se izišlo ususret putnicima i turistima, »Autotransport« je u Kninu otvorio lijepo uređene prostore za čekaonicu, biljetarnicu i garderobu.

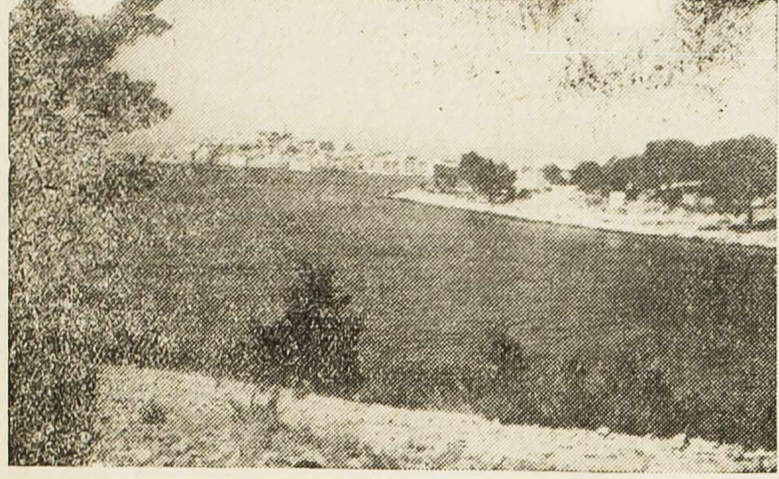
Kistanje

PRIENOS KOSTIJU BOSILJKE JOLIĆ

Nedavno je uz ogromno učešće mjestana i ostalih učesnika izvršen prijenos kostiju Bosiljke Jolić, iz Dobropoljaca u Devrske, gdje je obavljena sahrana na mjesnom groblju.

Bosiljka Jolić rođena je 1921. godine u Devrskama. Nakon kapitulacije stare Jugoslavije aktivno je stala surađivati za NOP. Za svoj nesebičan rad Bosiljka Jolić je početkom 1942. primljena u organizaciju SKOJ-a, dok je član KPJ postala u lipnju 1945. godine. Drugarica Bosa kao omladinka radila je neumorno na sakupljanju hrane, o djece, obuće i ostale pomoći za NOV. Otkrivena od strane neprijatelja, ona je koncem 1942. uhapšena od talijanskih fašista i odvedena u zatvor u Kistanje. Iako je tu bila izgnana teškom zlostavljanju ništa nije htjela priznati. Potom je puštena kući, ali odmah zatim je stupila u redove NOV-e, gdje je s puškom u ruci ostala do početka 1944. kada dolazi na teren Bukovice, nastavljaajući rad u organima narodne vlasti i drugim organizacijama. U toku NOB-e zauzimala je razne dužnosti. Bila je član općinskog komiteta SKOJ-a, Kotarskog komiteta KPJ i Kotarskog NOO Kistanje.

U namjeri da izvrši jedan od zadatka ona je na putu iz Zečeva prema Nuniću, 3. rujna 1944., naišla na neprijateljsku zasjedu i tom prilikom bila ubijena. B. P.

Primošten

U diskusiji je istaknuto, da bi društvo trebalo voditi brigu o osnivanju školskih zadruga i pružati pomoć školskim odborima. Aktuelno je pitanje osnivanja društava »Naša djeca« u nekim većim selima, osobito u Golubiću, Strmici, Kninskom Polju, Radučiću, Markovcu i Biskupiji, kao i oživljavanje rada pionirske organizacije u tim selima. Društvo prosvjetnih radnika trebalo bi da uspostavi bolju suradnju sa Općinskim odborom Socijalističkog saveza i Općinskim sindikalnim vijećem u cilju pokretanja kulturno-prosvjetnog rada i obrazovanja odraslih.

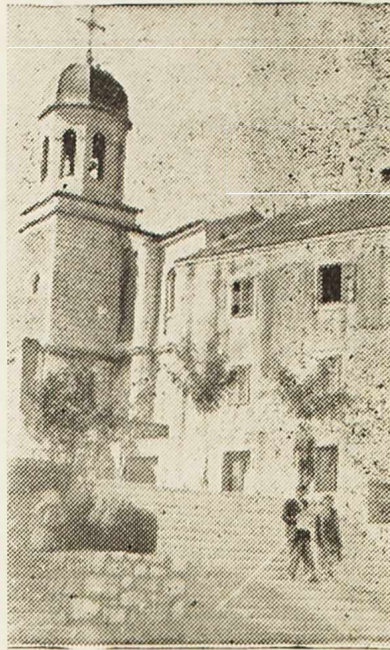
Pod izvrsnom režijom Ilije Ivezić, kolektiv Kazališta lutaka iz Šibenika predstavio se solidnom izvedbom, koja je najmanju publiku u pravom smislu uzbuđivala, stvarajući kod nje simpatije za likove, koji su se borili protiv zla i nepravde. U takvoj atmosferi nije bilo teško uspostaviti kontakt s malim gledaocima, koji su prilikom predstave davali oduška svom raspoloženju Interpretacija svih učesnika, lutke i kulise sve je bilo na velikom nivou.

»KLUPKO« U IZVEDBI KUD »DUŠKO DAMJANOVIĆ«

Krajem prošlog mjeseca pomladni dramski ansambl KUD »Duško Damjanović« izveo je na pozornici doma JNA komediju Pere Budaka »Klupko«, koju je režirao Đuro Pokrajac, a kulise izradio Franc Pudar. Upoređujući rad kninskih kazališnih amatera, koji su sudjelovali u ovoj komediji, sa nastupima gostujućih profesionalnih kazališnih kolektiva, »Klupko«, koje smo gledali, u cjelini zasluhuje veoma povoljnu ocjenu, a to je zasluga svih učesnika koje treba bez razlike istaknuti: Alemla Curko, Marija Ganc, Vasilja Dešić, Olga Bjedov i Beba Butković, a od muških Radenović, Škarić, Sekulić, Ile, Kovačević i Rajić.

PREDAVANJE ZA RADNIKE U RADUČIĆU

Narodno sveučilište iz Knina organiziralo je prošle nedjelje predavanje uz prikazivanje filmova,

Drniš

DRUŠTVO »NAŠA DJECA« IZ DRNIŠA GOSTOVALO U BIOCICU

U Biociću je društvo »Naša djeca« iz Drniša održalo priredbu na kojoj su bila izvedena narodna kola i pjesme uz sudjelovanje tamburaškog zbora dačkog doma. (D. Č.)

Skradin

POSJET GROBOVIMA PALIH BORACA

Učenići narodne osmogodišnje škole u Skradinu posjetili su u pratnji svojih nastavnika grobove palih boraca Pavla Pap Šilje, člana CK KPJ i Paška Trilaje, koji su u kolovozu 1941. godine unvaženi u Vačanima i dva dana kasnije streljani od talijanskih fašista. Učenići su tom prilikom m'n. tom šutnje odali počast palim drugovima, a potom su na grobove položili vijence i cvijeće. (M. R.)

Vodice

U VODICAMA JE IZVEDENA KOMEDIJA »ZAJEDNIČKI STAN«

U okviru proslave Dana mladosti dramska sekcija »Partizana« iz Vodica izvela je u zadržanom domu komediju »Zajednički stan« od Dobričanina. Komad je bio dobro uvježban i izvodači su savjesno odigrali svoje uloge, i s tim su pokazali da ova mlada dramska sekcija ima dosta dobre perspektive za rad na tom polju. Brojni gledaoci su toplo pozdravili izvedbu komedije i zadovoljni su napustili veliku dvoranu zadržnog doma. (E. A.)

Tijesno

MURTER SE SPREMA ZA DOČEK SEZONE

Mještani Murtera užurbano vrše posljednje pripreme za doček gostiju. Ovogodišnja turistička sezona, kako se to barem po interesovanju može zaključiti, bit će jedna od najboljih. Turističko društvo odavno je izvršilo popis soba. Na broju je 350 kreveta. Cijena pansiona u mjesnom restoranu iznosić će svega 350 dinara, dok će se cijena konačistu kretati od 90—110 dinara. Na Šlacici se također vrše intenzivne pripreme. Tu će ljetovati radni ljudi iz Beograda.

Stabilizacija tržišta i štedni uloz

(Nastavak sa 1. strane)
jardi više nego što su bili početkom prošle godine.
Statistike dalje pokazuju, da su 33 posto ulagača radnici i službenici.

Na selu je štednja slabije razvijena. Samo osam posto ulagača je sa sela. Ostali su ulagači djeca, pripadnici Armije, Milicije i slobodnih profesija. Iznađuje prilično velik broj ulagača, koji se penje na gotovo tri milijuna.

Od štednih uložaka nema samo koristi pojedinac, koji ulaže. Oni znatno koriste društveni zajednici. Putem štednih uložaka, banka dolazi do novčanih sredstava, koja upotrebljava za kratkoročno kreditiranje u privredi. Prikupljanjem

štednih uložaka smanjuju se višakvi kupovnih fondova, koji bi — da su u prometu — negativno utjecali na tržište u pravcu povećanja potražnje, a time i na podizanje cijena. Kao što vidimo, stabilnost tržišta je usko povezana sa ulošcima na štednju. U početku smo rekli da je stabilnost tržišta utjecala na povećanje uložaka. A oni opet djeluju pozitivno na njegovu daljnju stabilizaciju.

Postoje svi izgledi, da će se i buduće naša privreda kretati ovako brzim tempom, kako se kretala u posljednjih nekoliko mjeseci, a možda još i brže. Očekuje se stoga, da će se u toku ove godine uložiti na štednju povećati za oko deset milijardi dinara. S. Mihovilović

Izvršen pregled gluhih lica na području kninske, drniške i oklajske općine

Vodeći stalnu brigu o rehabilitaciji, školovanju, društvenom i socijalnom uzdizanju gluhih ljudi, omladine i djece, Glavni odbor Saveza gluhih za Hrvatsku prišao je ozbiljno rješavanju jednog od najvažnijih i najosnovnijih zadataka, vršenju audiološko-socioloških pregleda gluhih lica, koji će u toku ove godine biti završeni na području citave NR Hrvatske.

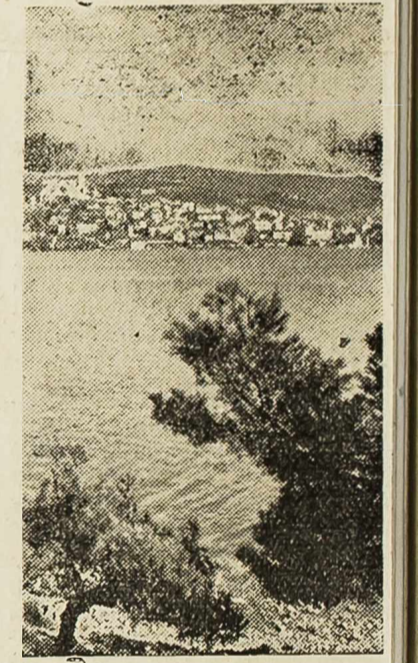
Praktična i znanstvena vrijednost ovih pregleda je značajna, jer omogućuje besplatan stručni pregled oštećenja sluha svima onima, koji inače nisu lako u mogućnosti da dođu na pregled u jedini centar za sluh, u Zagreb. Osim toga, nakon pregleda dobivena je jasna slika gdje su potrebni dalji medicinski zahvati.

Na području NO kotara Šibenik navedeni pregledi gluhih po svim NO općina. 30. i 31. maja o. g. izvršeni su pregledi gluhih lica sa područja NO općine Oklaj, Knin i Drniš. Interes gluhih ljudi za ovaj pregled bio je velik, tako da su mnogi i po nekoliko kilometara; ještali da bi Jošli na pregled, da čuj; stručno mišljenje o stanju svog sluha. Mnogima od njih bio je to ujedno i prvi pregled sluha, premda su gluhi, nagluhi i gluho-nijemi već godinama.

Gluhi ljudi, naročito oni na selima godinama već naviknuti na duševnu osamljenost i zatvorenost sa sumnjom su pristupali pregledu. Možda im je bilo teško vjerovati da je radi njih, gluhih ljudi, došao liječnik — citava ekipa sa potrebnim aparatima u njihovo mjesto da ih pregleda. Možda ni njihovi roditelji nisu dovoljno vodili brigu o njima, pa im je bilo teško vjerovati da postoji netko tko o njima vodi brigu i tko im želi pomoći. Anketiranjem dobivali su se interesantni podaci. Dječak od 12 godina daje podatke da je nagluh. — Od kada i od čega ne čuješ dobro, postavilo mu se pitanje. — Ima već duže vremena, a od čega ne znam. Zabolilo me uho, pa više ne čujem normalni govor. — Jeli li bio kod liječnika — Nisam nikada.

GODIŠNJA KONFERENCIJA NARODNE OMLADINE UČITELJSKE ŠKOLE

Na godišnjoj konferenciji Narodne omladine Učiteljske škole u Šibeniku raspravljalo se o uspjesima i nedostacima u radu kroz protekli period. Referat je podnio dosadašnji predsjednik organizacije Stana Burazer. Izabrano je novo rukovodstvo na čelu sa predsjednikom Svetozarem Mujićem. Skupštini su prisustvovali profesori i predstavnici Općinskog i Kotarskog komiteta Narodne omladine. (S. G.)

Povodom 15-godišnjice osnivanja I. primorske čete

DESETAR BEVANDA

Bevanda. To je obično razvodnjeno vino. Ali, tako se zvao i onaj dugonja što je jednog dana osvanuo u našoj četi. Bio je sav u ritama. U košulji, na kojoj je bila zakrpa na zakrpi, zamašćen od znojia i prljavštine. Stari, zamazan kačket zaturo je daleko na zatiljak. Hod mu je bio spor, nespretan. Nagnut na lijevi bok klatio se dok su mu dvije duge ručetine bezvoljno vijejele o ramenima kao da nisu njegove. U govoru je tatkao i komandiru čete jedva je uspio objasniti što mu se dogodilo.

Pričao je kako su fašisti tog jutra nenadno upali i odmah stali haračiti selom. Iz čista mira pokupili su sve ljude i žene, koji su se u selu zatekli. Potjerali su i njegovog oca i brata mu, pored njega, a oni — čitavo selo to zna — nisu ni ome nikad ma što na žao učinili. Sva trojica nisu se mogli dovoljno iščuditi, koji je davo tim Talijanima kad ih gone. Ni krive ni dužne, od kuće. Na čistini pred Jarebovom kućom skupilo se tako pola sela, a oko njega vojnici s puškanima, mitraljezima... Nitko ni mrdnuti ne može. A onda s jednog kraja zareda neki oficir izvlačeći

pojedince iz stroja. Izdvojio ih je tako desetak. I dok se ostali još nisu uspjeli snaći od straha već su ovi bili postrojeni uza zid pred jedinim vodom vojnika. I dok bi se čovjek prekrstio, što no reku stari ljudi, odjeknuo je plotun, a pred noge užasnutog naroda palo je deset, do maločas živih, ljudi. Bevanda je zanimjemo, a sav se nakostriješio kad, malo iza toga, onaj isti oficir izvede iz stroja njegovog oca, starog Vicu, Preko tumača počeo ga ispitivati tko sve iz sela pokazao partizane, tko je u Odboru. Pitao ga za komuniste i t. sl. Star! Vice je šutio i; bi kratko odvrćao: — A šta ja znam. Star sam ja, pa... ništa ja ne znam. — Ne znaš... smijao mu se oficir u lice, dok je između ubijenih i staroga Vice već gorjela velika vatra podjarivana od par vojnika... a pogledaj — i bičem mu je pokazao na vatru. Ispeci čemo te kao ovna. — O bože, a zašto? Pa ja nisam nikome ništa skrivio. Ništa ja ne znam. — Ha-ha-ha... zasmijao se široko, nekim dubokim grlenim naglaskom oficir. — Ne znaš!? Znat češ! —

Vojnici su razgrnuli žar kao da će peći ribu na gradelama. Stari se Vice nije uspio ni okrenuti prema svojim suseljanim, koji su nijemi stajali pred njim u stroju, a već su ga vojnici izuli bosa, zgrabili na ruke i spustili na taj zcr. On je po njemu skakutao. Pokušao je iskočiti i van tog užarenog pakla pod nogama, na zemlju, ali je pri tome nailazio na kundak, pesnicu i bič vojnika. Meso na tabanima je zavrvljilo, dim se dizao u zrak i za čas mala čistina zaudarala je na šprazan meso. Ljudsko meso. Vice je brzo klonuo. Onesvijestio se. A kad je pao na žar i ovaj mu progurao hlače, a odmah zatim uhvatio i meso, Vice se trenutno probudi, od bola suludo kriknu, a okupljeni vojnici oko njega udariše u smijeh. A taj smijeh prodirao je svirepo u duše seljaka ledeći im krv u žilama. Bevanda je sve to iz stroja posmatrao mjenjujući boju lica. Pred očima mu se zakovitlaše neki čudni, koluti. Mladi brat u priljublju u njega, grčevito ga držeći za ruku, ridajući isprekidano, bolno... Najednom se začu neki divlji urlik i prije nego se itko mogao snaći, neka ljudina iskoči iz stroja s kocem u ru-

kama, propne se nad čitavom skupinom živih i mrtvih i sruči se na glavu onog oficira. Glava mu prsne poput bundeve, a truplo dvoonožnog stvorenja u zaletoj uniformi, srusi se uz staroga Vicu od čoga su se još u vis dizali oblaci dima. Vojnici ustrašeni ustuknuše, a kad su se od prvog zaprepaštenja snašli; Bevanda je uvlekle svojim dugim nogama grabio preko visokih kementnih zidova, ograda, drača i korovaka brdima, gdje su bili partizani. U općoj gužvi, koja je nastala, vojnici su zakasnili nanišani na njega i on je sretno umakao, a istu su iskoristili i svi ostali. Za tren oka na čistini pred Jarebovom kućom ostale su samo lješine mrtvih ljudi i oni, živili strvinari.

Bevanda nam je sve to ispričao u našem logoru. Četa ga žalila, ali je odmah i rezonirala: teško će biti s Bevandom. Oružja nikad u ruci nije imao, nepokretan je, a nije obuhvaćen ni u Pokret. I šta s njime učiniti?

Komadir čete rasporedi ga u Jugovu desetinu.

— Ono što ne zna treba da nauči — počuo je komesar desetara. Uostalom mi ćemo mu svi pomoći.

Optimizam komandira, komesara i ostalih, izgleda da nije imao neku naročitu osnovu, bez obzira na Bevandin junački gest koga je izveo u svom selu. Poslije jedne borbe četa se odmarala na Debeljaku uz jezero. Bio je vruć julski dan, a pod velikim koočnjatim crnikama četa je uživala u debeljo-

hladovini. Iz Glišine kuhinje dopirao je toliko ugodan miris kuhanog mesa i svježeg, toplog kruha. Zar je onda čudo, ako su berći, budući se iza sna, jedan drugog zapitkivali:

— Koliko je sati, a? —

Svi su priželjkivali da podne čim prije dođe.

Ali umjesto podneva, najednom je — kao bez duše — komandir čete doletio s osmatračnice Bevanda. Nije smogao progovoriti ni onuoobičajeno: »Druže komandiru...« već je bez ikakvog uvoda izdeklamirao:

— Propali smo... stotina oficira... —

— Kakvih oficira, boga mu... — povikne komandir, pripasujući opasač s fišeklijama i uzevši pušku u ruku, a to učini i komesar i ostali oko njih... kakvi su te oficiri spopali? —

Bevanda se sagnuo skoro do zemlje, sav ustrašen, dajući utisak da ga tih stotina, valjda neprijateljskih, oficira, posmatra — tu negdje — iz neposredne blizine. Desnom rukom dade komandiru znak da se i on sagne pa opet ponovi:

— Evo tih, tu su... stotina ih je... —

— Na položaj — viknu komandir i krene, a zajedno s njim čitava četa razvijena u strijelce. Pognuli se borci i komandiri osmatrajući pažljivo sve ispred sebe. Nigdje nikoga! Tek tu pred streljačkim strojem čete, ni na svojih dvadesetak koračaja, mirno pase svado-

za, dostojanstveno koračajući od jednog grma do drugog. I... ništa više. —

Pri povratku u logor jedni su se u potaji smijali Bevančinom strahu; drugi su bili liuti na njega, jer im je prekinuo ugodan odmor; a Tome i Jure su bili naročito kivni na njega, jer su se bez potrebe probudili, a morali su se čak i obaviti- Grupa oko mitraljesca Omera na sav glas je ismijavala Bevančinu paniku:

— Jesi li vidio u Radanovcima otvorena Vojna akademija — nabaci Omer. —

— A sad pred završetkom školovanja izveli su jednu klasu mladih oficira na izlet, u borbu s partizanima — prihvati Milan. —

— Ali marširaju, marširaju... od jednog do drugog grma... —

— Ha-ha-ha... zaori smijeh iz Omerove grupe.

Bevanda je negdje u sredini kolone išao pognute glave. Kapu, na koju je prišio veliku petokraku zvijezdu, nabio je duboko na oči, snužio se nekako i skupio sav u sebe i — kao da je plakao.

— Bevanda. Brate! Nemoj tako — govorio mu je malo kasnije komesar. Na osmatračnici treba biti miran, staložen. Mi znamo da si od borbi iznuren, da si od dugog marša i nespavanja umoran, ali — partizan si. Ti moraš izdržati, jer — vidiš: nezgodno je to. Pred tobom koze, a ti stvaraš uzbunu da je neprijatelj. — Druže komesaru. Vjeruj mi kao bratu. Malo sam zakunjao bio

Dosad vrlo dobri rezultati u suzbijanju tuberkuloze

Nedavno je u Dubrovniku održan sastanak liječnika — fiziologa sa područja Dalmacije i tbc-šefova tbc-ispaznera i šefova tbc-odjeljenja. Iako se pojava tuberkuloze na području Dalmacije znatno ne razlikuje od njene proširenosti u drugim dijelovima države, ipak je, zbog sličnih prilika, takav sastanak potreban i koristan.

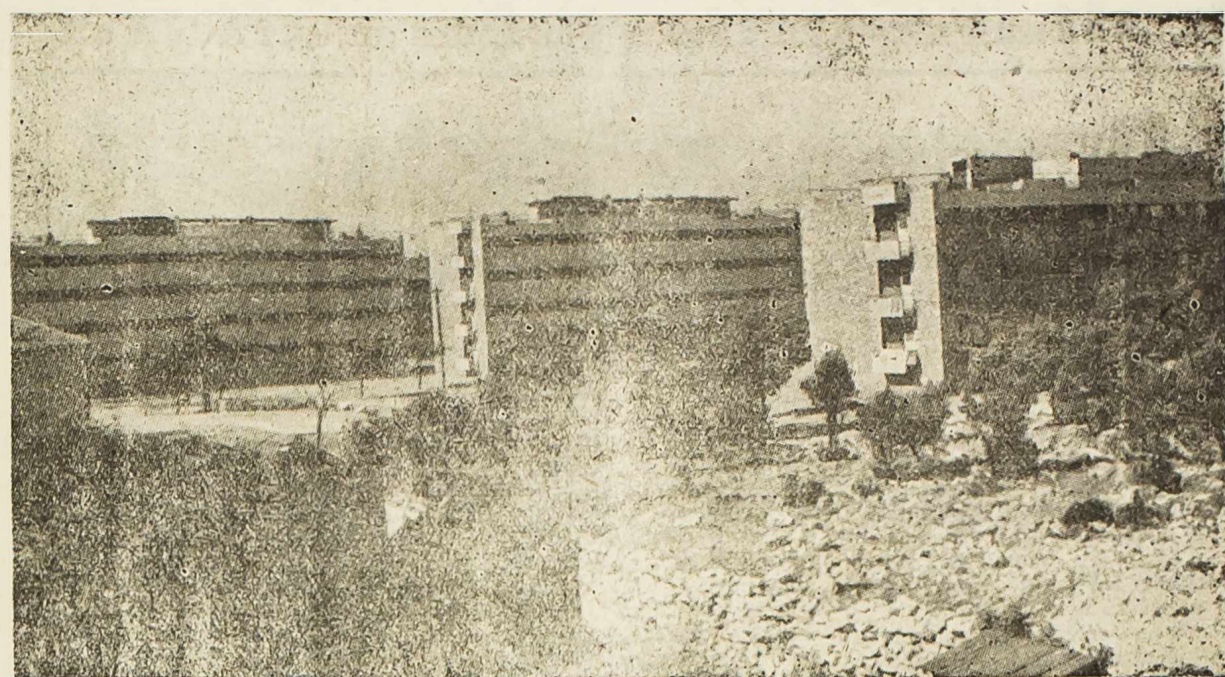
Ubrzo zatim predstavila zbiljnih protivnika, koji nam za- nje ozbiljne materijalne štete i ubitke u ljudstvu. Na sastanku u ubrovniku konstatirano je, da je mrtnost od tuberkuloze znatno o- ala zahvaljujući modernim meto- ama liječenja i novim lijekovima. Umiranje mladih ljudi u naponu nage bila je svakako najbolnja to- a u pojavi tuberkuloze i sad, kad e ona svladana, treba se baciti vim snagama na druge pojave. aime, broj bolesnika ne opada, po- egdje čak i raste. Kako dolazi do oga? Broj kreveta u bolnicama i anatorijima mnogo je manji od oja bolesnika. Zbog toga mnogi olesnici s otvorenom tuberkulo- om borave kod kuće, gdje lako

dolazi do širenja ove bolesti. Ma- terijalne prilike, a osobito pomanj- kanje znanja iz higijene, dopri- no si njenom širenju. Područje šiben- skog i zadarskog kotara u tom po- gledu stoji najlošije u Dalmaciji. Dok na pr. u dubrovačkom kotaru svaki bolesnik ima posebnu sobu u kući, dotle se na našem području vrlo često događa da tbc bolesnik nema ni posebne kreveta, već sa njim spava još neki član obitelji.

Uočivši ovu situaciju Dom narod- nog zdravlja i Tbc-dispanzer nasto- je proširiti i pojačati patronažnu službu nad tbc-bolesnicima, koji se liječe kod kuće. U tom pogledu ovdje su postignuti najbolji rezul- tati u Dalmaciji, a uskoro će se još i proširiti patronažni rad na ši- re područje. No patronaža se ne će moći zadržati na samom dijeljenju savjeta, uputa i lijekova. Ponegdje će trebati uložiti i materijalnih sredstava za male asanacije, ure- đenje posebnih prostorija za boles- nika i tome slično. Sve je to poveza- no ekonomskim razvojem tog po- dručja i ne mogu se očekivati veći uspjesi u kratkom roku. U među-

vremenu bilo bi neophodno potreb- no povećati broj bolesničkih kreveta u bolnici, jer ovako veliko i u- groženo područje ne raspolaže sa dovoljno kreveta, o čijem broju znatno ovisi brzina liječenja.

Tuberkuloza nije bolest koja se dobiva kao lutrijski zgoditak — na sreću. Briga svakog pojedinca o vlastitom zdravlju, zdrav način ži- vota, briga za svoju okolinu i zdra- ve prilike u njoj, poznavanje nači- na širenja ove bolesti, to su glav- na sredstva kojima se treba služiti. Tek za onoga, tko se o tome ne brine ili onog, za koga se njegova okolina nije brinula, treba da brigu vodi dispanzer i zdravstvena služ- ba. A ta je briga skupa, dugotraj- na a ponekad i neuspješna. Treba je, dakle, rezervirati za one, koji su imali nesreću i izvukli — nega- tivan zgoditak.

Jedan komunalni problem

Vijesti iz Ervenika

PRIMLJENI NOVI ČLANOVI U ORGANIZACIJU SK ERVENIK

Na posljednjem sastanku osnovna organizacija Saveza komunista u Erveniku primila je u svoje redove četiri omladinca, jednu omladinku i jednu ženu.

— Ovo je za mene najsretniji dan, rekla je omladinka Vinka Tra- vica prilikom prijema u SK, i du- go će mi ostati u sjećanju. Obave- zujem se da ću opravdati ime čla- na Saveza komunista. (I. Š.)

NASTRADALE OVCE OD GROMA

U Erveniku je prošlih dana vla- dalo nevrijeme, koje je nanijelo štetu usjevima. Tom prilikom je poljoprivredniku Milanu Travici z Ervenika stradalo od groma deset ovaca. (I. Š.)

Šibenik je zadnjih godina mnogo izmijenio svoja obilježja; teško ga je i prepoznati. Od grada srednje imućnih seljaka i nešto siromašnih lučkih radnika postao je velik in- dustrijski centar sa mnogo struč- nih radnika. Sastajališta građana nisu više dolažila i varoške tover- ne, već kina, klubovi i gradska šeta- lišta. Šibenik se sve uspješnije svrstava i među turistička mjesta. Njegovi historijski spomenici i pri- rodne ljepote u okolini čine bogatu osnovu za to. Osiguravajući dobre veze sa kupalištem, povećavajući kapacitet smještaja i rađeći na to- me, da se obogati društveni i kul- turni život grada za vrijeme ljetne sezone, otklanjaju se i posljednje smetnje razvitku turizma.

— Svakom građanin sa zadovoljstvom zapaža ove promjene, drago mu je, a ako svojim radom i sam tome doprinosi, onda može biti i ponosan na to.

Ima međutim i takvih smetnji koje su posljedica navika, običaja, ostataka seljačkog mentaliteta. Tak- kav je običaj da se negdje u vla- stitom dvorištu, vrtu, konobi ili pod stepenicama hrani svinja. Kao popratna pojava javlja se roj muha i poznati zadržak po amonijaku. Ima i takvih računčadija koji će preko ljeta nuditi u najam sobu sa »pogledom na more«, a negdje pod prozorom nalaziti će se svinjac. Možda će vlas- nicima ovih domaćih životinja pomisao na miris pečene bršlice već unaprijed ugušiti miris amonijaka, ali tako ne misle njihovi brojni su- sjedni ni stranci, koji posjećuju grad. Dobro je i potrebno brinuti se za dobru zimmnicu, ali to ne smi- je biti na štetu zdravlja i udobnosti ostalih građana.

Postoji Zakon o sanitarnoj in- spekciji kojim bi se ova pojava mogla spriječiti. No kao i uvijek, treba silu zakona ostaviti kao zad- ru mjeru, a prije toga uvjeriti same građane da je na užem po- dručju grada nepoželjno, štetno i neukusno držanje brojnih svinjaca. Treba svoj — često mali — in- teres, podrediti višem interesu za- jednice. Možda bi u ovom pitanju mo- gao pomoći Veterinarska i Komun- alna služba u gradu na način, da se negdje na periferiji izgrade poseb- ni boksovi, koji bi se u ovu svrhu unajmljivali građanima.

Za početak moglo bi se provesti jedno strogo ograničenje, da se na

pr. za čitav grad zabrani držanje svinja od IV. do IX. mjeseca Time bi grad mnogo dobio na poboljša- nju čistoće i urednosti, jer je to doba kada je i zdravlje najviše u- groženo zbog pojave muha. Tu bi onda zabranu trebalo strogo provo- diti u život, jer onaj koji želi, mo- gao bi i u kraćem roku osigurati zimmnicu.

Ovakvu bi odredbu sigurno pošti- vao najveći broj građana, dok bi neprilagodljive pojedince — u in- teresu grada i građana — novča- nim kaznama trebalo na to prive-

— u interesu grada i građana — novča- nim kaznama trebalo na to prive-

PREGAZIO JU JE VLAK

U srijedu 29. svibnja oko dva sa- ta poslije podne u predjelu Moseč, nedaleko Drniša došlo je to teške nesreće u kojoj je životom strada- la Ana Bačić, 65-godišnja starica iz Drniša. Dok je pokojnica na željez- ničkoj pruzi sakupljala drvene otp- atke, nadolazio je iz Žitnice vlak koji ju je pregazio. Izvidima je u- stanovljeno, da je vlak upravo iza- šavši iza jedne okuke iznenadno stariću koja uslijed slabog sluha nije mogla čuti dolazak vlaka.

SMRTRNO STRADAO RADNIK

U noći od 24. na 25. svibnja na radilištu »Kumanovo« nesretnim slučajem je stradao 25-godišnji Ivan Andabaka, pomoćnik šofera Bokstinskih rudnika. Do nesreće je došlo u času prijelaza kamiona preko željeznog lanca (ovaj je po- vezivao motor s vagonetima koji po- dižu rudaču). Da bi kamion mogao proći nesrećeni je nogom pritisnuo lanac. Kad su posljednji točkovi kola već prošili, pokojnik je podi- gao nogu. U tom času lanac se za- kacao za kamion koji je i dalje bio u pokretu. Kad je spomenuti šofer vidio da može lako doći do nesre- će, potrčao je da obavijesti uprav- ljača kola, ali u tom momentu la- nac je pukao, zahvativši punom snagom nesretnog radnika, koji je ostao ležati na zemlji. Teško po- vrijeđen odmah je prenesen u ši- bensku bolnicu, gdje je poslije po- la sata izdahnuo. O ovom rijetkom slučaju vlasti su povele izvide da bi ustanovile uzroke ove teške ne- sreće.

IZGRADNJA VODOVODA U GORISU

Već odavna mještani Goriša osje čali su potrebu da dovedu vodu u svoje selo. I konačno njihova želja bit će uskoro ispunjena. Nedavno su po- čeli radovi na koptanju kanala od Goriša do mjesta kuda prolazi za- gorski vodovod. Na svim tim rado- vima aktivno učestvuje čitavo sta- novništvo sela. Dovod vode u selu u znatnoj mjeri utjecat će ne samo na poboljšanje higijenskih uvjeta, već i na razvoj povrtlarstva.

Život šibenskih izviđača i planinki

Partizanski marš

U proslavi Dana mladosti učest- vovala je sva omladina, pa tako i izviđači. Organiziran je partizanski marš od slapova Krke do Visovca.

U noći 25. svibnja izvršen je po- kret. Kolona izviđača krenula je prema Skradinu, gdje je stigla u rano jutro. Nakon kraćeg odmora put je nastavljen za Dubravice. Ki- ša je omela vedro raspoloženje, no ipak marš nije odgođen. Pljusak je prisilio izviđače da se sklone u školi sela Dubravice. Marš je za- tim nastavljen prema Visovcu. Zemljište kuda se kretala kolona bilo je raskvašeno. Izviđači su do gležnjeva upadali u blato, kroz ži- vopisan predio Krke kolona se pro- bijala prema Visovcu, gdje je par- tizanski marš bio završen. Prema- ih je i na povratku pratila kiša, ši- benski izviđači su bili zadovoljni s izvršenim maršem, koji im je do- nio nova dragocjena iskustva.

Logorovanje u Makarskoj

Odred šibenskih izviđača i planin- ki organizirao je nedavno logoro- vanje u Makarskoj, koje je trajalo četiri dana. Na logorovanju je bilo 12 izviđača i planinki, koji su za to vrijeme dopunili svoja stručna iz- vidačka znanja. U staroj borovoj šumi nedaleko plaže bili su podi- gnuti svi najvažniji objekti za jedno bivakovanje. Priređen je, između ostalog, i izlet na Biokovo, koji je usprkos magli i nevremenu u cije- losti uspio.

Goran Škoče

ek najednom začujem neki šum. rgnem se, pogledam ispred sebe i — glavu bih dao — sasvim jasno sam vidio pred sobom četv, dobru etu oficira . . . Mora da mi se pri- nilo.

— Jest, moj Bevanda, pričinito ti je. A sad hajde u četv, odmoru se. drugima se to dogodi, znaš . . .

— Hajde za to. Hajde, hajde . . . — omesar ga potapša po ledima i prati par koračaja prema logoru- stane gledajući za njim, a onda omladnja.

— Halucinacije . . . umor i glad . . . hm . . .

Eto, tako je to išlo s drugom Be- vandom. Ni u borbama nije bilo s- njim bolje. Iz dva manja okršaja s neprijateljem najednom je iskočio z zaklona i dao se u divlji bijeg, ježeći što dalje od mjesta borbe. ek nakon par časova vraćao bi se logor. Da je strašljivac svatko je četv to osjećao i kao da je bio si- uran u to. Van borbe Bevanda je stao onaj isti kakav je bio i prv- a dana: miran, tih i povučen sam sebe. Bio je osobenjak koji je sršio kao nešto strano u homog- nom četnom kolektivu. Utičaj de- setara Juga i ostalih boraca iz nje- ove desetine, vidjelo se to, bio je slab. Čak ni kritika na dvije četne konferencije nije pomogla. I što u- nititi s njim?

A Bevanda je na odmorima, na marševima, u patroli na stražar- kom mjestu, pa čak i na položaju u- vio u svom posebnom svijetu, i- punjen studijem svog položaja u- eti, studijem straha, osjećaja ma-

nje vrijednosti i mnogočeg drugog. I u zasjedi na Kovči on je u svom zaklonu, na desnom krilu i- ste, o koječemu razmislija. Pa i- kad je uraganska vatra otpočela, a on drhtao od straha, nije prekinuo da postavlja sebi niz pitanja:

»Eto — mislio je — svi oko mene su jaki, hrabri ljudi, a ja? Ku- kavica sam. A želio bih biti junak. Zelio bio da se ničeg na svijetu ne bojim. Ali kako ću, kad znam podignem li samo malo glavu, rojevi zrna što fijuču oko mene, pogodit će me. I da me bar pogodi zrno i to onako, da me malo okrzne, to i ne bi bilo tako strašno. Ali, znam ja to, mene će pronaći rafal onog mi- traljca što no sad onako — strašno siječe: ta-ta-ta . . . ta-ta-ta . . . I znam ja, podignem li samo malo glavu iznad zaklona taj će rafal točno da me zahvati ovdje, s desne strane čela. (I Bevanda opipa tu stranu svoje lubanje). Razbit će mi glavu, povrijediti mozak — i kako je samo strašno vidjeti kad se mozak raspe po zemlji — a tada, zna se, umro bih, eto . . . A zašto da umrem, kad je tako lijepo biti živ. Evo to sunce, pa ovi vinogradi, ma- line . . . a ni oženio se nisam. Mora da je lijepo to: imati ženu, a kasnije i djecu . . .

— Ta-ta-ta . . . ta-ta . . . bum . . . trum-bum . . . ta-ta . . .

On sluša ček borbe, zastane sa svojim monolozima i malo se na- nese iznad svog zaklona, tek toliko da mu je desno oko moglo spaziti kako se jedan debeli karabinjer sprema da zakorači u onu ogradu

iza koje su četni mitraljesci. — »Eh, sad bi ga mogao . . . « po- nišiti i . . . nanišati. Dobro je na- nišano, ali kad je trebao povući obarač, on trgnu glavom unazad i u lijevo, iza zaklona, a puška oki- ne! Odmah zatim nadviri se da vidi rezultat takvog svog gadanja, ali . . . ništa nije bilo. Karabinjer je šetao onom ogrodom prema dru- gom njenom kraju, a da ga četni mitraljesci Mile i Ambro nisu ga- dali.

»Zašto?« — zapita se Bevanda. — Borba se i dalje vodila, a on je u jednom trenutku — odlučivši da jednom prekine sa svojim načinom borbe — podigao desnu ruku u vis i — naglo je spustio. Zrna ispalje- nja iz neprijateljskog oružja i dalje su fijukala negdje oko njega i u zraku i on je očekivao kako će ga mnoga od njih, a ne samo jedno, pogoditi baš u tu njegovu ruku. I to, čim je digno. To se, međutim, nije dogodilo. Još jednom podiže ruku u vis i zadržja je iznad za- klona. Opet ništa. Mahnu njom ne- koliko puta lijevo — desno, lijevo . . . I opet ništa. — hm . . . pa svako zrno stvar- no ne pogodi, izvede najzad zak- ljuckak. E, sad ću baš da izdignem i glavu nad otvor zaklona. Kad ni- je pogodilo ruku ne će ni nju! A ako me pogodi, neka pogodi . . . jednom se gine, boga mu njegova.

I on svojom glavom zatvorit otvo puškarnice na zaklonu. Zrna su i dalje fijukala oko njega. A kad bi mu se učinilo da je neko zrno pro- letjelo sasvim blizu njegove glave,

trgnuo bi se i sklopljenih očiju bi uzdahnuo.

— Oh, evo . . . evo . . . Sad sam gotov . . .

Mjereći tako svoju hrabrost on nije ni primjetio da borba sve više jenjava. Ni na kraj pameti nije im- mao kako četa nema nikakvih u- slova da se na tom mjestu zadr- ži. I zato je cilj zasjede bio: nanijeti što više gubitaka neprijatelju, a zatim se što prije povući u četni logor, jer je trebalo očekivati nalet avijacije, koja je mogla brzo uzle- tjeti s obližnjih aerodroma. Pret- postavke Komande čete pokazale su se kao točne i dok je četa žurno napuštala mjesto zasjede bez gu- bitaka, nitko nije primjetio da u njenom stroju nedostaje Bevanda. Tek u četnom logoru desetar Juga je raportirao da mu jedan borac nedostaje. Jer je to bio Bevanda četa kao da je ležerno odmahnu- rukom: ta tko bi drugi, ako ne on. I, ako se samo vrati bit će do- bro!

I četa se uvukla u gusti crnika Soplja, dok su nad njom bijesno nadlijetali talijanski avioni. Čak su i Glišu omeli da na vrijeme

skuha ručak umornim, ali radosnim borcima, koji su u grmlju prepricavali gubitke neprijatelja. Cnje- nica da je od osamdesetak tali- janskih vojnika i karabinjera de- setkovana više od polovice ispun- javala je s radošću srca boraca.

Sunce se naginjala zapadu. Avi- oni su prestali letjeti. S osmatrač- nice je javljeno da su Talijani po- kupili svoje mrtve u nekoliko se- ljackih kola i odvezli ih u Leč ra- di sahrane. Sad je red došao na Glišu da na svijetlo dana iznese svoj katan s mesom i purom u njemu. Četa je za tren bila u koloni po jedan. Raspoloženi Glišu tr- pao je u porcije i više nego je u njim moglo da stane.

— Nek narod jede — odgovorio je na komesarovu primjebu da bude štedljiviji. —

Posljednje sunčeve zrake osvjet- ljivale su vrhove Soplja i kao da su ih pozlatili. Četni pjevački hor uvježbavao je neke pjesme, a par- tizansko kolo veselo i obijesno o- kretalo se beskrajno dugo. Komand čete bila je zauzeta oko planira- nja nove akcije. I dok je svatko bio zaokupljen svojim poslom, najed- nom je u četnom logoru zavlado- ludno uznemirjenje, a odmah zatim neki pritaljeni mir. Tamo od istočne strane u logor je ulazio Bevanda! Kapu je zaturio daleko na zatiljak. Znoj se cijedio i niz posljednju dlaku na njemu. Oči, radosne i sretnne, iskočile mu iz očnih duplji, a pogled mu je plivao iznad čitave čete, Težak tovar od jednog puško- mitraljeza, pet talijanskih pušaka,

dva sanduka municije, nekoliko ređenika, dva dvogleda i još neke drangulije bile su na ledima Be- vandane, prisilio ga da povremeno zastane i uhvati si daha.

Četa se bez komande postrojila s obe strane puta, a Bevanda je po- nosno koračao kroz taj špalir. O- sjećao se pobjednik, na svoj način. Oči su se borcima kriješile, nekima je stid izjedao dušu, a neki — kao da su se spremili da skoče na nje- ga, da se spremili da ponesu na svo- jim rukama. Najednom dug, frene- tičan pljesak trgnu Komandu čete iz njenog rada. Komandir i kome- sar iziđoše da vide što se to u lo- goru dešava. Iskrnuše najednom pred Bevandu, a on — jedan — za- plete se, ušeptljiva pred njima i kao da se brani tatkajući izgovori:

— Evo, donio sam što sam mo- gao, a da ste ostali još malo mogli se donijeti i više. A Talijana smo poubijali šest kola. Ja sam vidio kad su svoje mrtve trpali u kola kao cjepanice i . . . kao cjepani- ce . . .

Komandir i komesar nakostrije- šeni gledaše u Bevandu, a onda na- jednom skočiše, zagrlishe ga, tu pred svima, i ljubiše ga dugo, du- go . . .

A četa kao da je pokisla,

U slijedećoj akciji jedna njena desetina kretala je pod komandom novog desetara Bevande.

Gojko

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta

Dvodnevno gostovanje Beogradske komedije

Beogradska komedija, koja ovih dana gostuje u našem gradu, u okviru svoje jednodnevne turneje po NR Hrvatskoj i Sloveniji, jedno je od najmlađih beogradskih pozorišta. Prilikom osnivanja, decembra 1949. godine, ovaj ansambl koji je tada brojao oko 50 članova, dobio je zadatak da svojim posebnim žanrom upotpuni i osvježi pozorišni život našeg grada, u kome se sve više osjećala potreba za jednom scenom sa koje će zračiti humor i vedrina, zdrav smijeh i satira. U toku proteklih osam sezona, pozorište je pokazivalo sve veći uspon, šireći i povećavajući stalno broj svoje publike. Do današnjih dana prošao je kroz dvoranu ovog pozorišta preko 1.500.000 posjetilaca, tako da se s pravom može smatrati najposjećenijom pozorišnom kućom u zemlji. Za relativno kratak period svoga postojanja, ansambl Beogradske komedije, koji danas broji 220 članova, izveo je 39 premijera domaćih i stranih komedija i muzičko-scenskih djela, prikazavši oko 1800 predstava.

Promjenu svoga ranijeg naziva (Humorističko pozorište) ovaj kolektiv izvršio je oktobra 1954. godine povodom proslave 10-godišnjice oslobođenja Beograda i 90-godišnjice rođenja Branislava Nušića. Rukovodena dubokim poštovanjem prema velikom komediografu, rođenom i umrlom u Beogradu, Beogradska komedija je o svoju svečanost obilježila premijerom Nušićeve komedije »Mister Dolar«.

Radeći stalno na izgrađivanju vlastitog lika i ulazući u napore na stvaranju svoga specifičnog stila, umjetničko rukovodstvo pozorišta obračalo je posebnu pažnju obogaćenju i kvalitetnom usponu svoga repertoara. Iz premijere u premijeru sva nastojanja bila su fiksirana u pravcu izgrađivanja jednog homogenog i zrelog ansambla koji bi bio osposobljen za realizaciju zamašnjih, ozbiljnih i težih sceničkih zadataka. Ovaj ozbiljan i umjetnički vrlo delikatan zadatak još je u procesu rješavanja, ali su dosad postignuti rezultati pokazali da uloženi napor ansambla i rukovodstva nisu bili uzalud i da Beogradska komedija mora ustrajati na putu potpunog ostvarenja zamiljene i postavljene umjetničke koncepcije. Sa scene Beogradske komedije čuli su se tekstovi Lope de Vega, Moliera, Goldonija, Brehta, Majakovskog, Akseiroda, Sterija, Nušića, Budaka, Dobričanina i mnogih drugih, kao i muzika Cfenbaha, Supe-a, Lehara, Tjardovića i ostalih. Savladavši niz literarnoscenjskih zadataka jednog ovako širokog repertoarskog diazona, ansambl Beogradske komedije, u posljednje vrijeme, usmjerava pravac svoje repertoarske politike prema savremenom domaćem i stranom komediografskom stvaralaštvu, težeći time da ostvari vlastitu fuzionomiju i posebno mjesto u pozorišnom životu Beograda.

Jednodnevna turneja po NR Hrvatskoj i Sloveniji predstavlja prvo duže putovanje ovog beogradske pozorišta. U toku ove namjerne turneje ansambl će obići Zagreb, Split, Šibenik, Knin, Zadar, Pula, Ljubljano i Maribor, gdje će prikazati 41 predstavu. Na ovu turneju ansambl Beogradske komedije polazi sa četiri djela iz svoga repertoara i to: »Mister Dolar« od Branislava Nušića, jedno od najsuspešnijih ostvarenja, »Zajednički stan« od Dragutina Dobričanina, najpopularnija i najposjećenija predstava na repertoaru Beogradske komedije (igrao od sada 173 puta pred oko 170.000 Beograđana), »Hladan tuš«, impozantna satira na sovjetsku birokraciju, od neumrlog pjesnika i dramatičara Vladimira Majakovskog (posljednja premijera ove sezone) i »TTX«, laka francuska satira na makinacije pojedinih funkcionera u raznim međunarodnim forumima od Sesil Sen Loran i Pjer de Mez.

Prije ove turneje Beogradska komedija obavila je niz pojedinačnih gostovanja posjetivši Zagreb, Rijeku, Osijek, Niš, Novi Sad, Kriku i mnoga druga mjesta u zemlji. Prilikom svih ovih ranijih gostovanja ansambl Beogradske komedije stekao je niz novih poštovalaca, koji su svojim toplim i srdačnim prijemom izražavali nepodijeljenu simpatiju uspjesima ovog kolektiva.

Promjenu svoga ranijeg naziva (Humorističko pozorište) ovaj kolektiv izvršio je oktobra 1954. godine povodom proslave 10-godišnjice oslobođenja Beograda i 90-godišnjice rođenja Branislava Nušića. Rukovodena dubokim poštovanjem prema velikom komediografu, rođenom i umrlom u Beogradu, Beogradska komedija je o svoju svečanost obilježila premijerom Nušićeve komedije »Mister Dolar«.

Radeći stalno na izgrađivanju vlastitog lika i ulazući u napore na stvaranju svoga specifičnog stila, umjetničko rukovodstvo pozorišta obračalo je posebnu pažnju obogaćenju i kvalitetnom usponu svoga repertoara. Iz premijere u premijeru sva nastojanja bila su fiksirana u pravcu izgrađivanja jednog homogenog i zrelog ansambla koji bi bio osposobljen za realizaciju zamašnjih, ozbiljnih i težih sceničkih zadataka. Ovaj ozbiljan i umjetnički vrlo delikatan zadatak još je u procesu rješavanja, ali su dosad postignuti rezultati pokazali da uloženi napor ansambla i rukovodstva nisu bili uzalud i da Beogradska komedija mora ustrajati na putu potpunog ostvarenja zamiljene i postavljene umjetničke koncepcije. Sa scene Beogradske komedije čuli su se tekstovi Lope de Vega, Moliera, Goldonija, Brehta, Majakovskog, Akseiroda, Sterija, Nušića, Budaka, Dobričanina i mnogih drugih, kao i muzika Cfenbaha, Supe-a, Lehara, Tjardovića i ostalih. Savladavši niz literarnoscenjskih zadataka jednog ovako širokog repertoarskog diazona, ansambl Beogradske komedije, u posljednje vrijeme, usmjerava pravac svoje repertoarske politike prema savremenom domaćem i stranom komediografskom stvaralaštvu, težeći time da ostvari vlastitu fuzionomiju i posebno mjesto u pozorišnom životu Beograda.

Jednodnevna turneja po NR Hrvatskoj i Sloveniji predstavlja prvo duže putovanje ovog beogradske pozorišta. U toku ove namjerne turneje ansambl će obići Zagreb, Split, Šibenik, Knin, Zadar, Pula, Ljubljano i Maribor, gdje će prikazati 41 predstavu. Na ovu turneju ansambl Beogradske komedije polazi sa četiri djela iz svoga repertoara i to: »Mister Dolar« od Branislava Nušića, jedno od najsuspešnijih ostvarenja, »Zajednički stan« od Dragutina Dobričanina, najpopularnija i najposjećenija predstava na repertoaru Beogradske komedije (igrao od sada 173 puta pred oko 170.000 Beograđana), »Hladan tuš«, impozantna satira na sovjetsku birokraciju, od neumrlog pjesnika i dramatičara Vladimira Majakovskog (posljednja premijera ove sezone) i »TTX«, laka francuska satira na makinacije pojedinih funkcionera u raznim međunarodnim forumima od Sesil Sen Loran i Pjer de Mez.

Prije ove turneje Beogradska komedija obavila je niz pojedinačnih gostovanja posjetivši Zagreb, Rijeku, Osijek, Niš, Novi Sad, Kriku i mnoga druga mjesta u zemlji. Prilikom svih ovih ranijih gostovanja ansambl Beogradske komedije stekao je niz novih poštovalaca, koji su svojim toplim i srdačnim prijemom izražavali nepodijeljenu simpatiju uspjesima ovog kolektiva.

Promjenu svoga ranijeg naziva (Humorističko pozorište) ovaj kolektiv izvršio je oktobra 1954. godine povodom proslave 10-godišnjice oslobođenja Beograda i 90-godišnjice rođenja Branislava Nušića. Rukovodena dubokim poštovanjem prema velikom komediografu, rođenom i umrlom u Beogradu, Beogradska komedija je o svoju svečanost obilježila premijerom Nušićeve komedije »Mister Dolar«.

Radeći stalno na izgrađivanju vlastitog lika i ulazući u napore na stvaranju svoga specifičnog stila, umjetničko rukovodstvo pozorišta obračalo je posebnu pažnju obogaćenju i kvalitetnom usponu svoga repertoara. Iz premijere u premijeru sva nastojanja bila su fiksirana u pravcu izgrađivanja jednog homogenog i zrelog ansambla koji bi bio osposobljen za realizaciju zamašnjih, ozbiljnih i težih sceničkih zadataka. Ovaj ozbiljan i umjetnički vrlo delikatan zadatak još je u procesu rješavanja, ali su dosad postignuti rezultati pokazali da uloženi napor ansambla i rukovodstva nisu bili uzalud i da Beogradska komedija mora ustrajati na putu potpunog ostvarenja zamiljene i postavljene umjetničke koncepcije. Sa scene Beogradske komedije čuli su se tekstovi Lope de Vega, Moliera, Goldonija, Brehta, Majakovskog, Akseiroda, Sterija, Nušića, Budaka, Dobričanina i mnogih drugih, kao i muzika Cfenbaha, Supe-a, Lehara, Tjardovića i ostalih. Savladavši niz literarnoscenjskih zadataka jednog ovako širokog repertoarskog diazona, ansambl Beogradske komedije, u posljednje vrijeme, usmjerava pravac svoje repertoarske politike prema savremenom domaćem i stranom komediografskom stvaralaštvu, težeći time da ostvari vlastitu fuzionomiju i posebno mjesto u pozorišnom životu Beograda.

Jednodnevna turneja po NR Hrvatskoj i Sloveniji predstavlja prvo duže putovanje ovog beogradske pozorišta. U toku ove namjerne turneje ansambl će obići Zagreb, Split, Šibenik, Knin, Zadar, Pula, Ljubljano i Maribor, gdje će prikazati 41 predstavu. Na ovu turneju ansambl Beogradske komedije polazi sa četiri djela iz svoga repertoara i to: »Mister Dolar« od Branislava Nušića, jedno od najsuspešnijih ostvarenja, »Zajednički stan« od Dragutina Dobričanina, najpopularnija i najposjećenija predstava na repertoaru Beogradske komedije (igrao od sada 173 puta pred oko 170.000 Beograđana), »Hladan tuš«, impozantna satira na sovjetsku birokraciju, od neumrlog pjesnika i dramatičara Vladimira Majakovskog (posljednja premijera ove sezone) i »TTX«, laka francuska satira na makinacije pojedinih funkcionera u raznim međunarodnim forumima od Sesil Sen Loran i Pjer de Mez.

Prije ove turneje Beogradska komedija obavila je niz pojedinačnih gostovanja posjetivši Zagreb, Rijeku, Osijek, Niš, Novi Sad, Kriku i mnoga druga mjesta u zemlji. Prilikom svih ovih ranijih gostovanja ansambl Beogradske komedije stekao je niz novih poštovalaca, koji su svojim toplim i srdačnim prijemom izražavali nepodijeljenu simpatiju uspjesima ovog kolektiva.

Promjenu svoga ranijeg naziva (Humorističko pozorište) ovaj kolektiv izvršio je oktobra 1954. godine povodom proslave 10-godišnjice oslobođenja Beograda i 90-godišnjice rođenja Branislava Nušića. Rukovodena dubokim poštovanjem prema velikom komediografu, rođenom i umrlom u Beogradu, Beogradska komedija je o svoju svečanost obilježila premijerom Nušićeve komedije »Mister Dolar«.

Radeći stalno na izgrađivanju vlastitog lika i ulazući u napore na stvaranju svoga specifičnog stila, umjetničko rukovodstvo pozorišta obračalo je posebnu pažnju obogaćenju i kvalitetnom usponu svoga repertoara. Iz premijere u premijeru sva nastojanja bila su fiksirana u pravcu izgrađivanja jednog homogenog i zrelog ansambla koji bi bio osposobljen za realizaciju zamašnjih, ozbiljnih i težih sceničkih zadataka. Ovaj ozbiljan i umjetnički vrlo delikatan zadatak još je u procesu rješavanja, ali su dosad postignuti rezultati pokazali da uloženi napor ansambla i rukovodstva nisu bili uzalud i da Beogradska komedija mora ustrajati na putu potpunog ostvarenja zamiljene i postavljene umjetničke koncepcije. Sa scene Beogradske komedije čuli su se tekstovi Lope de Vega, Moliera, Goldonija, Brehta, Majakovskog, Akseiroda, Sterija, Nušića, Budaka, Dobričanina i mnogih drugih, kao i muzika Cfenbaha, Supe-a, Lehara, Tjardovića i ostalih. Savladavši niz literarnoscenjskih zadataka jednog ovako širokog repertoarskog diazona, ansambl Beogradske komedije, u posljednje vrijeme, usmjerava pravac svoje repertoarske politike prema savremenom domaćem i stranom komediografskom stvaralaštvu, težeći time da ostvari vlastitu fuzionomiju i posebno mjesto u pozorišnom životu Beograda.

Jednodnevna turneja po NR Hrvatskoj i Sloveniji predstavlja prvo duže putovanje ovog beogradske pozorišta. U toku ove namjerne turneje ansambl će obići Zagreb, Split, Šibenik, Knin, Zadar, Pula, Ljubljano i Maribor, gdje će prikazati 41 predstavu. Na ovu turneju ansambl Beogradske komedije polazi sa četiri djela iz svoga repertoara i to: »Mister Dolar« od Branislava Nušića, jedno od najsuspešnijih ostvarenja, »Zajednički stan« od Dragutina Dobričanina, najpopularnija i najposjećenija predstava na repertoaru Beogradske komedije (igrao od sada 173 puta pred oko 170.000 Beograđana), »Hladan tuš«, impozantna satira na sovjetsku birokraciju, od neumrlog pjesnika i dramatičara Vladimira Majakovskog (posljednja premijera ove sezone) i »TTX«, laka francuska satira na makinacije pojedinih funkcionera u raznim međunarodnim forumima od Sesil Sen Loran i Pjer de Mez.

Prije ove turneje Beogradska komedija obavila je niz pojedinačnih gostovanja posjetivši Zagreb, Rijeku, Osijek, Niš, Novi Sad, Kriku i mnoga druga mjesta u zemlji. Prilikom svih ovih ranijih gostovanja ansambl Beogradske komedije stekao je niz novih poštovalaca, koji su svojim toplim i srdačnim prijemom izražavali nepodijeljenu simpatiju uspjesima ovog kolektiva.

Promjenu svoga ranijeg naziva (Humorističko pozorište) ovaj kolektiv izvršio je oktobra 1954. godine povodom proslave 10-godišnjice oslobođenja Beograda i 90-godišnjice rođenja Branislava Nušića. Rukovodena dubokim poštovanjem prema velikom komediografu, rođenom i umrlom u Beogradu, Beogradska komedija je o svoju svečanost obilježila premijerom Nušićeve komedije »Mister Dolar«.

Radeći stalno na izgrađivanju vlastitog lika i ulazući u napore na stvaranju svoga specifičnog stila, umjetničko rukovodstvo pozorišta obračalo je posebnu pažnju obogaćenju i kvalitetnom usponu svoga repertoara. Iz premijere u premijeru sva nastojanja bila su fiksirana u pravcu izgrađivanja jednog homogenog i zrelog ansambla koji bi bio osposobljen za realizaciju zamašnjih, ozbiljnih i težih sceničkih zadataka. Ovaj ozbiljan i umjetnički vrlo delikatan zadatak još je u procesu rješavanja, ali su dosad postignuti rezultati pokazali da uloženi napor ansambla i rukovodstva nisu bili uzalud i da Beogradska komedija mora ustrajati na putu potpunog ostvarenja zamiljene i postavljene umjetničke koncepcije. Sa scene Beogradske komedije čuli su se tekstovi Lope de Vega, Moliera, Goldonija, Brehta, Majakovskog, Akseiroda, Sterija, Nušića, Budaka, Dobričanina i mnogih drugih, kao i muzika Cfenbaha, Supe-a, Lehara, Tjardovića i ostalih. Savladavši niz literarnoscenjskih zadataka jednog ovako širokog repertoarskog diazona, ansambl Beogradske komedije, u posljednje vrijeme, usmjerava pravac svoje repertoarske politike prema savremenom domaćem i stranom komediografskom stvaralaštvu, težeći time da ostvari vlastitu fuzionomiju i posebno mjesto u pozorišnom životu Beograda.

Jednodnevna turneja po NR Hrvatskoj i Sloveniji predstavlja prvo duže putovanje ovog beogradske pozorišta. U toku ove namjerne turneje ansambl će obići Zagreb, Split, Šibenik, Knin, Zadar, Pula, Ljubljano i Maribor, gdje će prikazati 41 predstavu. Na ovu turneju ansambl Beogradske komedije polazi sa četiri djela iz svoga repertoara i to: »Mister Dolar« od Branislava Nušića, jedno od najsuspešnijih ostvarenja, »Zajednički stan« od Dragutina Dobričanina, najpopularnija i najposjećenija predstava na repertoaru Beogradske komedije (igrao od sada 173 puta pred oko 170.000 Beograđana), »Hladan tuš«, impozantna satira na sovjetsku birokraciju, od neumrlog pjesnika i dramatičara Vladimira Majakovskog (posljednja premijera ove sezone) i »TTX«, laka francuska satira na makinacije pojedinih funkcionera u raznim međunarodnim forumima od Sesil Sen Loran i Pjer de Mez.

Utisci sa predstave Centralnog kazališta „Obrascov“ iz Moskve

Nezaboravni doživljaj

Gledaoci nestrpljivo očekuju početak predstave. Mnogi među njima su bili uzbuđeni, a ja izgleda najviše, i na drugi način. Oti su došli da se zabave, a ja kao čovjek, koji radi s lutkom i koji nastoji da i njegova lutka umjetnički što više živi, da nešto naučim. Zato sam bio nestrpljiv i nervozan. Smetala me velika buka i galama. Zazelio sam da se zavjesa što prije digne. Bio sam šaljiv i samo gledao u jednom pravcu — u crveni plišani zastor na pozornici.

Udarac gonga prekinu žamor i jedan začudujući aaaa zavlada gledalištem. A kako i ne bi kad se na pozornici pojavi druga pozornica, drugo kazalište sa baroknim gledalištem (s »pravim balkonima, zlatnim ukrasima, zastorima, reflektorima i t. d.«), jednom riječju nešto savršeno skladno i ukusno. Predstava je počela. Na pozornici izlazi konferansijer sa »Dobro

malim pokretom upozorio gledaoce, da on nije »živi« čovjek nego lutka, a još je čudnije to, da je i »Farmaceutski pjevački zbor« od 30 članova, koji pjeva odu »Vitaminu«, tako skladno otvarao usta, diskretno pomicao tijela i usta, izgledao kao »pravi« pjevački zbor, koji u svojim redovima ima nekoliko dobrih pjevača. Bila je to savršeno lijepa vizuelna slika. (Naprijed dirigent u crnom fraku s prijedom umjetničkom frizura, a ispred njega u lijepim bijelim haljinama i crnim odijelima stoje žene i muškarci).

Srdačni aplauz, zastor se polagano spušta, a pred nama se opet pojavi onaj srdačni brbljavo-simpatični konferansijer. Opet nekoliko riječi s kojima nam je objašnjavao smisao nastupajuće točke i zastor se ponovno diže. Udarše gitare i poče »Ciganski zbor«. Na pozornici se izdvojiše, jedna po jedna, tri ciganke plešući tri različita ciganska plesa da bi na kraju završili sa jednim duetom ciganin i ciganka, koji su plesali tako savršeno majstorski, da su gledaoci prosto bili frapirani. Plešačice su igrale svakim dječjem svogog tijela, bacale noge preko glave svoga partnera, savijale tijelo na sve strane, tako precizno i skladno i u ritmu muzike, da se je gledalac pitao, da li je to uopće moguće, izvesti bez nekih naročitih tehničkih sredstava.

A kad bi došli iza paravana onda bi vidjeli, da je to vrlo jednostavno i da se radi sa dosta jednostavnim tehnikom ali savršeno skladno izvodano, jer je rezultat dugog procesa (Neobičan koncert spremali 12 mjeseci), intenzivnog stvaralačkog traženja rješenja tih tehničkih efekata. Baš u tome proslasku tehničkih efekata i tom studioznom radu, leži tajna njihovog uspjeha. U nastupu svake lut-

ke sudjelovalo je više glumaca, a izvođenje »Tanga« je primjer majstorske kolektivne suigre iza paravana, jer se od dvjema lutkama našlo sedam lutkara.

Urnebesnim aplauzom nagrađena je ova umjetnost, nagrađena je i svaka daljnja točka: »Madioničar«, »Krotitelj lavova«, »Operetno pjevanje«, »Umjetničko kokodakanje«, »Plać lutkice«, »Solo nastupi«, »Klaviriste, fagotista, violinista«.

Lutka u njihovim rukama postaje svemoguća igračka. Ona radi i čini ono što umjetnik želi, ali sve to tako savršeno i umjetnički snažno da vas oni jednim pokretom ili izgovorenim riječju odvajaju od lutke i vi živite u uvjerenju da čitavo vrijeme gledate žive ljude, koji se raduju, plaču, prijete, vesele se, plešu, pjevaju i t. d. Nigdje toliko ljudska ruka ne govori, nigdje toliko ne dolazi moć ljudske ruke do izražaja, kao u Centralnom kazalištu lutaka iz Moskve, kod glumaca Sergeje Vladimiroviča Obrascova. Uspjeh ove predstave leži u tome, što svaka točka sadrži u sebi izvanrednu satiru nezdravih pojava. Taj satirički odnos je kadikad blag, ali ipak uvijek prisutan.

Kad se je zavjesa spustila, pred nama su se pokazale ruke izvodaca, one ruke, kojima smo se dosad divili, a trenutak kasnije iza paravana su se pomolile i glave glumaca, koje je publika dugotrajnim aplauzom nagrađila za njihov umjetnost, pljeskajući tako dugo dok nisu izašli pred svoj paravan da zajedno sa publikom zapljesću svom uspjehu. Čule su se riječi divno, krasan doživljaj.

I zaista, dva sata su protekla, tako brzo, da smo prosto požalili. Bila su to divna dva sata — dva sata umjetničkog užitka i jedar izvanredan doživljaj.

Ilja Izević

ANKETA MATURANATA ŠIBENSKE GIMNAZIJE

Pred budućim zvanjem

82 maturanata šibenske gimnazije koji uskoro polažu ispit zrelosti (tako ga barem još mnogi nazivaju), ukoliko odgovore na pitanja koja najvećim dijelom zrelom čovjeku život ne će nijednom postavljati, smatraju se zreli za stube u život. Ovo stupanje u život može biti označeno ulaznjem direktno u poslovnu kolotečinu koja čovjeka nosi do penzije ili, pak, slobodnim opredjeljenjem za izgrađivanje u jednoj struci do sticanja stepena visokokvalificiranog stručnjaka, a tek onda davanje svog udjela životu zemlje. Ovo zavisi prvenstveno od materijalnih mogućnosti i sklonosti za razvitak u izvjesnom pravcu.

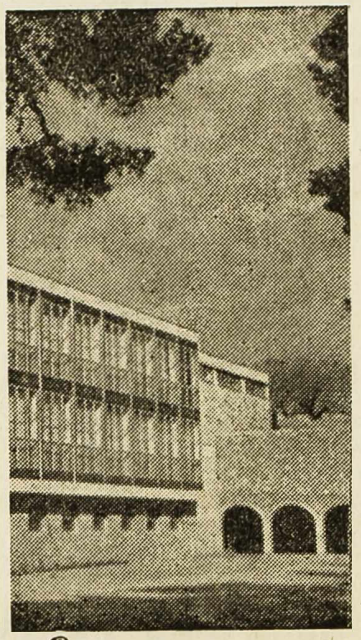
Listajući anketne listiće, koje su ispisali maturanti, osvjedočit ćemo se o njihovim različitim sklonostima koje ih rukovode u odabiranju puta u momentu, kad su se našli na raskršću životnih putova. Sklonost, su ustvari želje, a želja rada volju koja čovjeku olakšava naporan put ka postizanju cilja. Ako 63 maturanata, koji su izjavili da namjeravaju ići na studij, budu u mogućnosti da stanu na put koji im diktiraju sklonosti, onda će oni za nekoliko godina stupiti u red, našoj zemlji toliko potrebnih, visokokvalificiranih stručnjaka gotovo svih struka.

Nije nikakvo čudo da ih se najveći broj (21) izjašnjava za studij tehnike, kad se uzme u obzir nagla industrijalizacija naše zemlje, brz tehnički napredak, ogromna potreba za stručnjacima ove grane i široko polje rada za njih. Petnaest ih osjeća sklonosti za različite grupe filozofskog fakulteta, najviše za jezike. Medicinski fakultet još uvijek je privlačan, te ih trinaestoro želi da se posveti studiju medicine. Dalje su tri maturanata izrazila sklonost za studiju ekonomije, po dvojica za farmaciju i teologiju i po jedan za muziku, likovnu umjetnost, diplomaciju, poljopriv-

re, šumarstvo i vojnu akademiju. Jedan se još nije opredijelio. Interesantno je, da nijedan ne osjeća sklonost za studij prava, iako se priliv studenata na pravnom fakultetu zadnjih godina naglo povećao. Devetnaestorica (gotovo četvrtina) su izjavila da ne namjeravaju studirati i to uglavnom radi materijalnih teškoća. Za ove bi svakako bilo korisnije da su, u ovakvoj situaciji, završili kakvu srednju stručnu školu i tako se osposobili za neko određeno zvanje.

Izložba slikara - amatera u Kninu

Grupa slikara amatera u Kninu pridružila se općoj proslavi Dana mladosti, te je u prostorijama čitaonice priredila kolektivnu izložbu. Izložbu je otvorio učitelj, te je jedan crtež, plastika i dvorez. Sa najviše radova bio je zastupljen Jovan Petrović, čije slike djetelju najsadržajnije. Vicko Mornar sa svojih 15 pejzaža najmlađi je po zanatu u ovoj grupi, ali i najskromniji, jer je nekako najbliži »primitivcima« i po tome najoriginalniji. Jovo Dukić izložio je 9 radova koji pokazuju napredak u savlađivanju tehnike, u izboru i oblikovanju svojih tema. Osobito su mu uspješni pejzaži iz Slovenije. Kninski motiv »Vijadukt u Vrpolju« je smiren i diskretan, a »Vrtličko kolo« puno pokreta i dinamike, izgleda kao još sasvim nedorečeno. Frane Puntar, slikar i odličan duborezac, izložio je veliku panoramu Knina, s tvornicom vijaka u prvom planu. Njegov duborez s planinarskim motivom daje originalno i uspješno rješenje jedne Puntarove zamisli, Omladinac Knežević predstavio se jednom historijskom slikom živih boja, a portretista Jovo Coko nije se pojavio sa svojim radovima, kao što se to očekivalo. Izložio je svega jedan crtež.

veće dragi prijatelji... koje nas iznenadi, jer nismo očekivali da ćemo sa pozornice čuti našu riječ. Ali ubrzo tog osjećaja nestade, jer konferansijer nastavi i dalje govori našim jezikom. Svojom srdačnošću, prisnošću, prijatnom baritonom i nadasve umjetničkim talentom Z. Gerdt, je vrlo uspješno vodio ovu predstavu. S mnogo originalno improviziranim tekstom, on je uspio pridobiti publiku, koja ga je mnogo puta nagrađila srdačnim aplauzom. On je iste večeri i gotovo istovremeno igrao i pjevao, plesao i imitirao uvijek sa jednim-nakim talentom. Glumac velike glumačke transformacije i talenta. Sa »dovidenja, dragi prijatelji«, ostao je sa pozornice najavivši dolazak na scenu drugih glumaca.

Na pozornicu je izašao dirigent, ali ne »pravi« nego lutkidirigent. Poklonio se, uzeo svoju dirigentsku palicu i počeo svoju umjetničku točku. Već prvi pokreti palice, elegantno dirigiranje rukama i glavom, daju naslutiti da se iza paravana nalaze pravi umjetnički-savršeni majstori. Ni jednog časa nisam pomislio da se preda mnom nalazi lutka, jer je svaki pokret bio tako savršen i precizno izveden, da čovjek nema vremena da o tom razmišlja. Čudno je to bilo, da taj dirigent-lutka — nije kroz deset minuta svog nastupa ni jednom

PRVA NAGRADA POVDOM DANA MLADOSTI

Nagrađen pismeni sastav

U okviru proslave Dana mladosti Kotarski komitet Narodne omladine raspisao je natječaj za najbolje pismene sastave na području kotara Šibenik. Komisija je pregledala sve radove i nagrađila šestoro, a pohvalila sedmero učenika i učenica. Donosimo jedan od nagrađenih radova, koji je sastavila Senka Slavica, učenica Vlib razreda gimnazije u Šibeniku.

TITO - SLOBODA

Bat teških koraka, bat hiljade nogu muko udara. Zemlja se tresse, zemlja okovana teškim lancima. Oni su došli, došli da ugrabe našu radost, našu sreću.

Muk, tišina... Niotkud glasa, rekao bih život je zamro, ni smijeha djeteta, zaboravili oni tu savjet. Tišina i mrak. Mrak i tišina. Niotkud ni trčka svijetla. Ali... ne! Tamo negdje daleko nešto tita, nešto svijetlo. Čovjek je to, Ne. div je to! Ne, to je — Tito!

Zatresla se zemlja, zaječali lanci, nasmijale se planine, zagrnilo glas: »U boj! Za domovinu! Za slobodu!«

»Sloboda« — odjeknulo gudurama, klancima; »sloboda« — odjeknulo selima i gradovima. »Sloboda« — izvilio se iz hiljade grla!

I svijetlo je postalo jače. Za njim su pošli naši očevi, naše majke, braća i sestre. Odjeknuli punčevji... nabujale rijeke natopljene suzama naših majki; prolistale cr-

vene šume; procvale krvave ruže natopljene krvlju naših boraca.

Ima li nade, treba li naprijed? Svud je samo jedna velika crvena mrlja, ali tu do tebe je on — Tito — vjera, život, budućnost. I onda kreneš naprijed, naprijed. I čuješ nešto zavezati — pukla je jedna naka lanca, pa druga, pa treća, pa... izgleda ti rusi se čitav svijet. To pucaju strašni lanci, otvaraju se teška vrata, preko krvavih putova ušla je sloboda.

Sloboda, o ti nježni cvijete, o ti dragocjeni biseru, koliko je žrtava palo za te! Ali' tvoja moć je velika, slast uživanja neizmjerena.

A tebi, koji si nam je donio, tebi čemo biti uvijek zahvalni, uvijek te se sjećati. Tvoje ime ispisuje početnička ruka sedmogodišnjaka, tvoje ime ispisuje vrijedna ruka radnika i seljaka; ono se sliva u jedno, jedno, koje je naš život — u ime — TITO!

Zbivanja na Srednjem Istoku

Ponovo o Sueskom kanalu

Savjet sigurnosti ovih se dana o pet bavio suesskim problemom i to na izričiti zahtjev Francuske. Njen ministar inozemnih poslova Fino iznio je traženje da ovo visoko tijelo UN pozove Egipat na pristupanje pregovorima sa zemljama korisnicama Kanala radi rješavanja pitanja plovidbe na bazi šest principa koje su prošle jeseni izglasale Ujedinjene nacije i čiju važnost Egipat nikad nije porekao.

Od jula prošle godine, kad je predsjednik Egipatske Republike Gamal Abdel Naser proglasio nacionalizaciju Sueskog kanala, ovo se pitanje u nebrojeno navrata pojavilo pred Savjetom sigurnosti i Generalnom skupštinom. Ukratko rečeno činjeni su brojni pokušaji da se ono riješi u okviru kompetencija svjetske organizacije koja je, međutim, u tim prilikama često

bila od strane Britanije i Francuske korišćena kao tribina na kojoj su se iznosile teške optužbe protiv vlade u Kairu i njenih postupaka u vezi s aktom nacionalizacije bivše »Svjetske kompanije Sueskog kanala«.

Bilo bi pogrešno steći sliku da je ta učestalost u iznošenju ovog problema pred Ujedinjene nacije dokaz neke egipatske opstrukcije pokušajima da se pitanje riješi mirojlubivim putem međunarodnih pregovora i sporazuma. Naprotiv, Egipatski delegat Omar Lutfi i kasnije i ministar inozemnih poslova Mahmut Favzi ulagali su velike napore da se nađe najbolje kompromisno rješenje koje bi pomoglo zaštiti interasa zemalja korisnika Sueskog kanala. Egipat nijednog trenutka nije poricao veliki međunarodni

značaj ove pomorske saobraćajnice.

Kairo je, međutim, za čitavo vrijeme razmatranja suesskog problema pred međunarodnim forumom odlučno stajao na stanovištu da je nemoguće dopustiti da se Kanal izvodi ispod suvereniteta zemlje kroz koju prolazi. U tim svojim opravdanim zahtjevima uživao je podršku čitavog niza zemalja članica Ujedinjenih nacija koje nisu pristale na drukčija rješenja. Usvajanjem šest principa o plovidbi Sueskim kanalom Egipat je pokazao punu spremnost da saraduje s Ujedinjenim nacijama i da da sve potrebne garancije u vezi sa normalnim funkcioniranjem plovidbe. Prije svega u nekoliko je navrata svečano potvrđena rješenost da se poštuje carigradska konvencija iz 1888. godine kojom se određuje slobodna i ničim neometana plovidba za sve zemlje svijeta i njihove flote — izuzev one koje se nalaze u ratnom stanju s Egiptom. Kairo je štaviše, preuzeo obavezu da će odvajati točno određeni postotak od uplaćenih taksi za plovidbu radi

održanja i daljeg unapređenja i moderniziranja vodenog puta; da ne će povisivati takse van određene postotke i da će se starati za efikasnu službu slobodnog i neometanog prolaska konvoja Kanalom.

Kad je ujesen prošle godine, pri kraju oktobra, trebalo da se u Ženevi sastanu predstavnici egipatske vlade i korisnika Sueskog kanala da bi detaljno razradili dalje funkcioniranje plovidbe i plaćanje taksi, zapucale su na Sinajskom Poluotoku puške i kon

Šibenik kroz tjedan

gradska kronika

NARODNO KAZALIŠTE

Srijeda, 5. VI. - ZAJEDNIČKI STAN — od Dobričanina (gostovanje Beogradske komedije). Početak u 16 sati.

— MISTER DOLAR — od B. Nušića (gostovanje Beogradske komedije). Početak u 20 sati.

Četvrtak, 6. VI. - TTX — od Lorana i Meza (gostovanje Beogradske komedije).

Predstava za pripadnike JRM i građanstvo. Početak u 16 sati.

— HLADAN TUŠ — od Majakovskog (gostovanje Beogradske komedije). Početak u 20 sati.

Petak, 7. VI. - GOSPODA MINISTARKA — komedija od Nušića u izvedbi učenika I. osmogodišnje škole Šibenik. Početak u 19.30 sati.

Subota i nedjelja, 8. i 9. VI. — BALETNO VEČE — repriza. Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog filma — STO GODINA LJUBAVI — (do 7. VI.)

Premijera francuskog filma u bojama — KADE RUSEL — (8. do 11. VI.)

SLOBODA: premijera domaćeg filma — SOLAJA — (6—9. VI.)
Premijera američkog filma — SMRT DOLAZI — (10—14. VI.)

NOĆNO LIJEČNIČKO DEŽURSTVO

U Domu narodnog zdravlja svakog dana od 20 do 07 sati. Telefon broj 6.71.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 8. VI. — I. narodna ljekarna — Ul. Božidara Petranovića.
Od 9.—12. VI. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik
ROĐENI

Gojko, sin Jakova i Božice Pavašević; Ojdana, kći Ante i Anke Lučević; Sanja, kći Ivana i Mare Jurić; Dragica, kći Vladimira i Ružice Arđalić; Zeljka, kći Frane i Milke Brajković; Branka, kći Jose i Borke Krečak; Jakov, sin Dobrivoja i Sotere Kovačević; Branko, sin Mile i Milice Superba; Ivan, sin Martina i Marice Karavanić; Srećka, kći Josipa i Anke Bakotić; Višnja, kći Josipa i Marije Skorić; Neda, kći Petra i Ljubice Bušac; Zoran, sin Ante i Stjepice Čelar; Nevena, kći Mane i Nedjeljke Hinić; Dušanka, kći Ilije i Milice Grulović; Zeljko, sin Roka i Karmela Grubelić; Josip, sin Frane i Jerke Grgas-Svirac; Zeljko, sin Marinka i Marije Rak; Milivoj, sin Cvjetka i Anke Martinović; Krste, sin Jose i Mladenke Bačelić.

VJENČANI

Pašić Miloš, kovinotokar — Perkov Štefa, domaćica; Anđrić Vojislav, st. vodnik JRM — Kapetanović Nika, učiteljica; Erak Ante, službenik — Dubajić Sonja, profesor; Gurdulić Živko, liječnik — Marinčić Dušanka, profesor i Mikulandra Ive, zidar — Škugor Vinka, domaćica.

UMRLI

Vukšić Vica rod. Pender, stara 72 god.; Borić Eduard Ljubomirov, star 1 m.; Cvitan Ana rod. Mrša, stara 69 god.; Zorica Nikola pok. Luke, star 71 god.; Grulović Dušanka Ilije, stara 1 dan; Andabaka Ivan Milin, star 26 god.; Severdija Senija r. Antić, stara 28 god.; Živković Antica r. Živković, stara 65 god.; Stipe Trlaja pok. Luke, star 57. god.

Knin

ROĐENI

Marija, kći Koje i Ilinke Rašković; Vesna, kći Jovana i Stanke Debelica; Davorka, kći Milana i Milice Vujatović; Borislav, sin Ilije i ke Radić; Marica, kći Jove i Radojke Vukmirović; Nevenka, kći Boška i Zorke Forović; Nikola, sin Petra i Save Bukorović; Zeljka, kć Mirka i Anđeljke Radenović; Dušanka, kći Milice Veinović; Dušanka, kći Laze i Marije Cvijanović; Lmira, kći Nazmije i Marije Uzarić; Šimo, sin Mirka i Milice Kotaraš; Đuro, sin Ljubana i Anice Jovičić; Ljiljana, kći Marka i Anđelje Bjelobork; Ljubica, kći Steve i Anice Crnomarković; Jasna, kći Ilije i Marte Debelica; Branka, kći Milana i Marice Amanović; Rajko, sin Nikole i Marije Rašuo; Spase, sin Dmitra i Anđelije Rašuo i Zdravka, kći Laze Dragice Vujasinović.

VJENČANI

Čurko Josip, mehaničar — Anić Milić Marija, domaćica; Lukić Petar, trgovac — Urukalo Milica, domaćica i Pavletić Anton, željezničar — Ličanin Ando, domaćica.

Komunalna izgradnja

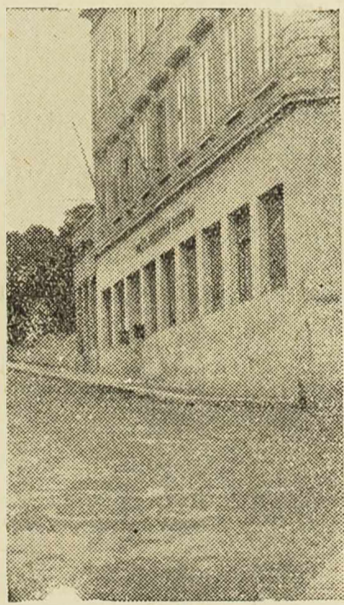
U UTORAK 28. PROŠLOG MJESECA otvorena je nova ribarnica čiji su radovi započeli otpramo godinu dana. Radovi su se otegli zbog nedostatka izvjesnog materijala.

OTVORENJE NOVOG BUFFETA u novogradnji na obali očekuje se uskoro. Poslovanje tog buffeta preuzet će, kako doznajemo, »Gradska mljekara«.

ZAPOČELI SU PRIPREMNI RADOVIMA NA gradnji nove kavane u blizini katedrale. S morske strane bit će podignuta natkrita terasa, dok će se u prizemlju nalaziti prostorije u kojima će biti smješteni turistički biroi, »Putnik«, razni servisi i drugo. Zgrada će se podići prema projektu ing. arh. Harolda Bilinića, čiji sadašnji projekt potpuno odgovara ambijentu. Zasad će radovi biti isključivo svedeni na ispitivanje terena.

PORED ČETVEROKATNICE KOD POŠTE podići će se još jedna zgrada na pet katova, koju investira Narodni odbor općine. U njoj će se nalaziti oko 16 stanova, a u prizemnim prostorijama predviđene su društvene prostorije ili kavana.

U ULICI JURJA DALMATINCA na mjestu jedne stare građevine, prema projektu ing. arh. Bilinića, izvršit će se adaptacija za smještaj jednog pansiona u kojem će

UMRLI

Marić Lazar pok. Nikole, star 61 god.; Đujić Ilinka ud. Todora, stara 83 god.; Šimunović Ivan pok. I. vana, star 67. god. i Šljivar Ružica Srećka, stara 2 m.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE KUĆA uz povoljnu cijenu, odmah useljiva — sa dvije sobe, kuhinjom, drvarnicom i dvorištem. Ima vodu i kanalizaciju. Upitati u Ul. Nikole Tesla 17 — Šibenik.

se, pored bara, nalaziti i višestruki prostorija, a u gornjem dijelu terasa za odmaranje.

UREDENJE CESTE PREMA MANJALINI nastavlja se u urbanim tempom. Još se ima izvršiti spramksiranje jednog dijela na dužini od oko 100 metara. Radove izvodi poduzeće »Put« i Tehnička sekcija za puteve.

Saobraćajna nezgoda

U četvrtak 30. svibnja u Ulici Borisa Kidriča (Baldekin) dogodila se saobraćajna nezgoda, koja je na sreću prošla bez težih posljedica. Automobil tvornice lakih metala »B. Kidrič« velikom brzom naleteo je na teretna kola »Izgradnjec«. Automobil je dolazio iz grada, dok su teretna kola kretala u suprotnom pravcu. Prilikom sudara koji je bio dosta jak osobna kola pretrpjela su štetu od preko 200 hiljada dinara, dok je kamion neznatno oštećen. Od lica koja su se nalazila u kolima, nitko nije povrijeđen. Organi Sekretarijata za unutrašnje poslove povelu su izvode.

NASTRADAOD GROMA

20. o. m. j., za vrijeme proloma oblaka od udara groma u Danilu Birnju smrtno je nastradao 23-godišnji Rade Paković pok. Luke, F. Bušac

RAD GEOGRAFSKE GRUPE

U okviru geografske grupe, učenicima Učiteljske škole u Šibeniku skupljaju vrlo vrijedne podatke s područja grada. Uz podršku prof. Mašanskera postignuti su dosad zadovoljavajući rezultati.

J. Vidović

Dan dječje rasonode

Povodom završetka školske godine u predjelu Rokić improvizirat će se dječji zabavni park u kojem će biti postavljene razne dječje sprave za zabave, dječji buffet i t. d. Organizaciju je preuzelo društvo »Naša djeca« u zajednici sa »Savremenom ženom«. U tu svrhu osnovan je poseban priredivački odbor. Dan dječje rasonode i odmor, ukoliko budu vremenske prilike dozvoljavale, određen je za 16. o. m. j. Tog dana bit će organiziran i zabavni program na kojem će nastupiti školska i predškolska djeca, a predviđen je također i nastup Kazališta lutaka, koje će dati nekoliko predstava.

Obavijest

Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje Šibenik

Kotarski zavod za socijalno osiguranje ovoj tjedna preseljava se u nove prostorije u Ulici Ive Iole Ribara.

U novim prostorijama redovito poslovanje počinje 10. VI. 57.

Zbog ovog preseljenja Zavod neće u sadašnjim prostorijama primati stranke od 5. do 8. VI, 1957. godine.

Isplate bolovanja i ovjere isplata lista vršit će se u dosadašnjim prostorijama redovito svakog dana do 12 sati u subotu, tj. 8. VI, 1957.

Novi vozni red na željeznicama i parobrodarskim prugama

2. o. m. j. stupio je na snagu novi vozni red na željeznicama i parobrodarskim prugama. Veze Šibenika sa Zagrebom i ostalim mjestima bit će pojačane uspostavom nekoliko brzih i putničkih vlakova. Pored toga, saobraćat će i nekoliko sezonskih vlakova.

Brzi vlakovi za Zagreb preko Bihaća polaze iz Šibenika u 11.01, a preko Gospića u 13.36. Putnički vlak preko Gospića kreće za Zagreb u 7.50 i u 14.26 sati (veza za Rijeku). Brzi vlak za Beograd preko Bihaća polazi iz Šibenika u 23.10 sati. Na relaciji Šibenik — Split saobraćat će tri vlaka. Prvi polazi u 4.39 (veza na Perkoviću za brzi i putnički), drugi u 7.50 (putnički), a treći u 15.43 (putnički).

Brzi vlakovi iz Zagreba stižu u Šibenik u 6.50 i 18.15, a putnički u 11.48 sati. Vlak iz Beograda dolazi u Šibenik u 6.50 (brzi), a iz Splita u 11.48, 13.10 (brzi), 16.30, 18.15 i 22.50 sati.

Od 28. lipnja do 28. rujna saobraćat će do Zagreba brzi vlak preko Gospića sa polaskom iz Šibenika u 23.10, a od 30. lipnja do 8. rujna u 15.43 (brzi preko Gospića).

Parobrodarska pruga za Rijeku saobraćat će svakog dana s polaskom iz Šibenika i to ponedjeljkom, utorkom, četvrtkom, petkom i nedjeljom u 21.15, a srijedom i subotom u 21.50 sati, dok će ona,

koja polazi četvrtkom, imati vezu preko Rijeke za Trst i Veneciju. Dolazak brodova iz Rijeke očekuje se u Šibenik ponedjeljkom, srijedom, četvrtkom, subotom i nedjeljom u 3.25, a utorkom i petkom u 3.15 sati.

Osim toga, u pravcu Rijeke bit će uspostavljeno i nekoliko jutarnjih pruga. Iz Šibenika polazi brod utorkom, četvrtkom i subotom u 11.15, dok se dolazak očekuje nedjeljom, utorkom i četvrtkom u 18.35 sati.

U toku sezone saobraćat će nekoliko izvanrednih pruga u pravcu Rijeke. Od 5. srpnja do 29. rujna brod će polaziti iz Šibenika nedjeljom u 11.15, od 29. lipnja do 30. rujna ponedjeljkom u 11.15, od 1. srpnja do 25. rujna srijedom u 11.15, a od 3. srpnja do 27. rujna petkom u 11.15 sati. Dolazak tih brodova očekuje se prema slijedećem rasporedu: ponedjeljkom u 18.35 (1. VII.—25. IX.), srijedom u 18.35 (3. VII.—27. IX.), petkom u 18.35 (5. VII.—29. IX.) i subotom u 18.35 (29. VI.—30. XI.).

Na relaciji Šibenik — Rijeka — Pula — Trst saobraćat će putničko-teretni brod s polaskom iz Šibenika nedjeljom u 17.30, a do Rijeke ponedjeljkom u 24.00 i subotom u 16 sati.

Brodovi za Split — Dubrovnik polazit će svakog dana iz Šibenika u 3.35 sat, dok se dolazak očekuje također svakog dana u 21.05 sati.

Iz centra za unapređenje domaćinstva

Pitanje: Pročitala sam vaš oglas u zadnjem »Šibenskom listu« kojim pozivate domaćice na suradnju, pa vam se stoga javljam sa jednim prijedlogom.

Postoji li mogućnost da pri vašem sektoru osnujete sekciju za krojenje od donijetog materijala, naravno uz naplatu. U Šibeniku ima mnogo domaćica, a i zaposlenih žena koje umiju i same ponešto šiti, ali ili ne znaju ili se ne osude krojiti, pa bi im ovako nešto dobro došlo te bi uštedjele i novac i ne bi morale uvijek tako dugo čekati. Jer, šivanje jedne dvodjelne haljine košta 2.500 dinara, a sigurno je da bi u vašoj radionici koštalo daleko manje, možda 500 - 700 dinara. Ovo nije moja lična ideja, jer ovako nešto postoji i u drugim gradovima. Dok sam se nalazila u Beogradu, a to je bilo ove zime, ja sam odlazila u »Savremeni dom« gdje se obavlja krojenje četvrtkom od 16 - 20 sati. Tako sam za

krojenje jedne haljine od čiste svile sa bolerom koji je sličan biuzi, platila 450 dinara, za krojenje haljine od štofa u jednom dijelu 300, a za spavaćicu 200 dinara.

U Šibeniku ima dovoljan broj krojačica, pa vjerujem da bi se mogla naći jedna pogodna osoba, koja bi pri vašem centru jednodnevno ili kako se već ukaže potreba, obavljala ovaj posao. Možda bi to mogla vršiti i nastavnica, koja predaje na tečaju krojenja. To bi naročito dobro došlo ženama sa djecom, jer se ovaj uvijek ima nešto sašiti ili prepraviti.

E. L.

Odgovor: Vaš prijedlog je načelno prihvaćen, ali ce se moći ostvariti po završetku školske godine i nakon razmatranja svih zadataka koje Centar za unapređenje domaćinstva treba da obuhvati u svom budućem radu, što će biti objavljeno u dogledno vrijeme.

GRAĐEVNO PODUZEĆE „RAD“ ŠIBENIK

r a s p i s u j e

NATJEČAJ

Za radno mjesto GLAVNOG KNJIGOVOĐE u finansijskom knjigovodstvu poduzeća.

UVJETI: Potpuna srednja stručna sprema i 5 godina odgovarajuće službe, ili nepotpuna srednja stručna sprema i preko 5 godina odgovarajuće prakse.

Stan nije osiguran. Plaća po tarifnom pravilniku poduzeća u iznosu od 15.000 dinara.

Rok natječaja 15 dana po raspisu ovog natječaja.

sportski život

I. nogometna zona

'Split' prvi - 'Šibenik' drugi

'Šibenik' — 'Uljanik' 2:0

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme toplo. Teren dobar. Strijelci: Tedling u 9. (11 metara) i Škugor u 17. minuti. Gledalaca oko 2000. Sudac Šitić iz Splita vrlo dobar.

»Šibenik«: Aras, Zorić, Iljadica, Bego, Šijaković, Tambača, Stošić, Škugor, Durić, Tedling, Zivković. »Uljanik«: Zeković, Lorencin, Malivuković, Vidoš, Faraguna, Ninčević, Černjul, Mijić, Čolić, Rankov, Miletić.

»Šibenik« je nedjeljnom pobjedom nad »Uljanikom« iz Pule zaslužen osovio drugo mjesto u tamičenju I. zonske lige. Pobjeda je mogla biti izražena i većim omjerom da su navalni igrači bili precizniji u pucanju na gol. Samo u prvom poluvremenu predveden je s obje strane lijep nogomet, protkan točnim dodavanjem, brzim i opasnim kombinacijama, te češćim pucanjem. Domaći su imali više od igre i dvama zgodicima osigurali pobjedu. Gosti iz Pule predstavili su se kao dobro uigrana cjelina, koja je najbolje igrače imala u navali. Citavih prvih 45 minuta igrao je u veoma oštrom tempu. Već u prvim minutama jedna i druga momčad imala je prilike do dođe u vodstvo. Ipak najzreliju šansu gosti su propustili iskoristiti, kada je u 6. minuti Zorić sa same gol linije uspio u posljednji čas loptu izbaciti u polje. U 9. minuti domaći su povelili sa 1:0. Zbog igranja rukom u kaznenom prostoru sudac je dosudio jedanaesterac, koji je Tedling sigurno pretvorio u zgoditak. Tri minute kasnije umalo da domaći nisu povisili rezultat. Poslije izvedenog slobodnog udarca Škugor je izvanredno probio, te je pored istražnog vrataru tukao u aut. U razdoblju premoći domaćih »Šibenik« je preko Škugora postigao drugi zgoditak. On je primljenu loptu od Durića plasirao u mrežu. Odmah zatim slijedi još jedan opasan napad »Šibenika« i Tedling pogada u stativu. Do odmora redaju se naizmjenični napadi koji ostaju bez rezultata.

U drugom poluvremenu tempo igre je za razliku od prvog dijela znatno popustio, tako da je utakmica u cjelini dosta izgubila od svoje živosti. Prvih pola sata obrana gostiju uspješno je odoljevala napadima domaćih. Nekoliko teških udaraca vratar »Uljanika« je izvanredno obranio, pobrayši zaslužen pjesak gledalaca. Njemu zaista ima zahvaliti što je spasio svoju momčad od većeg poraza. Objektivno imale su do kraja još nekoliko šansa za gol, ali su obrane navrijeme znale otkloniti opasnost od svojih vratiju. U posljednjim minutama gosti su jednom pogodili stativu, a odmah zatim bili su u krasnoj prilici da smanje rezultat. Međutim, nakon više izvedenih udaraca lopta ipak nije pogodila cilj. Kod »Šibenika« su se istakli Šijaković, Iljadica i Škugor, a kod »Uljanika« Zeković, Ninčević i Rankov. (J. J.)

U posljednjem kolu I. zonske nogometne lige postignuti su ovi rezultati: Trešnjevka — Metalac 1:2, Grafičar — Tekstilac 1:2, Odred — Ljubljana 6:0, Rijeka — Turbina 5:2, Split — Jadran 2:0, Šibenik — Uljanik 2:0.

TABLICA

Split	22 18 1	3 69:21 37
Šibenik	22 13 5	4 50:24 31
Rijeka	22 13 3	6 57:34 29
Metalac	22 11 4	7 35:30 26
Trešnjevka	22 11 3	8 49:35 29
Uljanik	22 9 4	9 43:37 22
Tekstilac	22 8 4	10 42:45 20
Ljubljana	22 7 4	11 32:48 18
Jadran	22 7 3	12 30:51 17
Odred	22 5 5	12 31:36 15
Turbina	22 5 3	14 22:50 13
Grafičar	22 5 1	16 20:69 11

DRUGI U I. ZONI: Ekipa »Šibenika«

Kvalifikacije za ulazak u Podsveznu ligu 'Radnički' - 'Omladinac' 2:0

U prvoj kvalifikacionoj utakmici za novog člana podsvezne lige, koja je u nedjelju odigrana na stadionu »Rade Končar« između »Radničkog« i »Omladinca« iz Zadra, zaslužen je pobjedio »Radnički« s rezultatom 2:0 (1:0). Pod vodstvom suca Rejića iz Splita momčadi su izašle na teren u slijedećim sastavima: »Omladinac«: Nikpalj, Dukić, Mužanović I., Bailo II., Petani, Bailo I., Mužanović II., Savić, Jelenković, Nikpalj II., Dadić.

»Radnički«: Breka, Pažanin, Franić, Benevrić, Tikulin, Kovak, Baljkas, Čala I., Krištić, Čala II., Reljanović.

»DOŠK« — TEPLJUH 4:2

U prijateljskoj nogometnoj utakmici domaći »DOŠK« pobjedio je momčad »Tepljuha« sa 4:2. U ekipi »Tepljuha« istakli su se Njegić, Čosić i Vukelić, a kod »DOŠKA« Kravar, Dereta II. i Jović. Sudio je Aralica iz Drniša.

ODBOJKAŠKI TURNIR

U Siveriću je održan odbojkaški turnir na kojem u sudjelovale ekipe iz Siverića, Tepljuha i Drniša. Prvo mjesto zaslužen je osvojila ekipa Siverića. Evo rezultata: Siverić — Drnić 2:0, Siverić — Tepljuh 2:1, Tepljuh — Drnić 2:0.

Trgovačko poduzeće »Prehrana«

ŠIBENIK TRAZI

SLUŽBENIKA ZA RADNO MJESTO REFERENTA

unutarnje kontrolne službe u poduzeću. Potrebna je viša ili srednja stručna sprema. U obzir dolaze i lica bez ove spreme, ali sa solidnom praksom na poslovima financijsko-komercijalne prirode. Plaća po tarifnom pravilniku. Nastup službe odmah!

Trgovačko poduzeće »Kornat«

ŠIBENIK TRAZI

1. službenika za radno mjesto šefa kontrolne službe u poduzeću. Potrebna viša stručna sprema sa 3 godine prakse na komercijalnim poslovima ili srednja stručna sprema sa 5 godina prakse na komercijalnim poslovima. U obzir dolaze i osobe bez predviđene spreme, ali sa dugogodišnjom praksom na komercijalno-finanjskim poslovima. Plaća po Tarifnom pravilniku. Nastup službe odmah.

zanimljivosti - pouka - zabava

VJESTAČKI RADIO-REFLEKTOR NA VISINI OD 110 KILOMETARA

Radio-služba američkog ratnog zrakoplovstva u saradnji sa Stenfordovim univerzitetom pokušat će uskoro da uz pomoć jedne rakete stvori vjestački radio-reflektor, i to na visini od 110 kilometara. Kad raketa dostigne tu visinu, ona će ispustiti jedan određeni gas od koga bi se formirao jonizirani oblak. Taj oblak moći će da se iskoristi kao reflektor za kratke radio-talase, čiji bi se doimet na taj način znatno povećao. U ovom opitu, čiji će rezultati biti od ogromnog značaja za kratkotalsne radio-emisije, uzet će učesća i mnogobrojni radio-amateri iz zapadnih pokrajina Amerike. U trenutku kad se jonizirani oblak bude obrazovao, oni će početi da šalju i primaju unaprijed ugovorene signale da bi na taj način utvrdili do koje se daljine ti signali mogu čuti.

Kratkotalsne emisije radiostanice i dosad su koristile prirodne formirane jonizirane oblake u gornjim slojevima atmosfere kao reflektore za kratke talase koji bi se, inače, pravolinijski dalje širili u svemir.

REMEK-DJELO ŠVAJCARSKIH URARA

Jedna švajcarska fabrika satova proizvela je nedavno muški ručni sat s električnim osvjetljenjem koji su stručnjaci ocijenili kao remek-djelo urarske vještine. Minijaturna sijalica, čiji vijek aktivnog gorenja iznosi 10.000 sati, duga je nepuna tri milimetra, dok u presjeku ima manje od jednog milimetra. Ova, dosad najmanja, sijalica na svijetu, dobija električnu energiju od jedne, isto tako minijaturne baterije, ugrađene u kutiju sata. Jedno punjenje baterije dovoljno je za normalan rad od 4 do 5 godina. Mala sijalica osvjetljava ne samo brojkalik sata, već i njegovu bližu okolinu. Sat se pali lakim pritiskom na kutiju.

PET PUTA BLIZANCE

Jedna sredovječna seljanka iz okoline Graca donijela je nedavno na svijet peti par blizanaca. Ova sretna majka ima ukupno 17 djece. Prvih sedmoru došli su na svijet pojedinačno, dok su se ostalih deset rodili u parovima.

HELIKOPTER ZAMJENJUJE DIZALICU

Pokušaj američkih građevinskih inženjera da se prilikom podizanja visokih građevina umjesto dizalica upotrebi helikopter, dao je više nego zadovoljavajuće rezultate. Helikopter je prvi put upotrebljen za podizanje teških čeličnih konstrukcija potrebnih za izgradnju jedne crkve čije je gradnje još u toku. Bez ikakvih teškoća i nezgoda, čelični kostur tornja, koji se sastoji od pet dijelova, bio je podignut na visinu od 48 metara, zapravo na krov glavnog dijela zgrade, i tamo montiran. Da bi se ovaj posao obavio ha dosad uobičajen način bila bi potrebna dizalica ili dizalica s akcionim radnjusom od 60 metara. Stručnjaci smatraju da će helikopteri naročito korisno moći da poslužu prilikom podizanja oblakodera.

NA JUŽNOM POLU — MINUS 73 STEPENA

Na jednoj meteorološkoj stanici podignutoj na Južnom polu u naučno-istraživačke svrhe, zabilježena je 14. maja temperatura od minus 73,3 Celzijusova stepena, što ustvari predstavlja dosad najnižu temperaturu koju su ikad meteorolozi registrirali. Inače dosadašnji rekord u niskoj temperaturi zabilježen je još 1892. godine u Sibiru 69,8 Celzijusovih stepeni ispod nule.

SUSRET DVIJU EKIPA »STARIH« NOGOMETAŠA

U predigrig utakmice »Šibenik« — »Uljanik« sastale su se dvije ekipe »starih« nogometaša. Susret je završio neriješenim rezultatom 1:1. Zgoditke su postigli Popović za »plavu«, a Ničić za »bijelu« momčad. Neki od igrača kao Knez i B. Karadžole izveli su nekoliko izvanrednih poteza koje su brojni gledaoci pozdravili aplauzom. Susret je vodio Tonči Bulat, uz suradnju dra J. Dominisa i M. Lovrić. (J)

KRVNA PLAZMA ZA PRODUŽENJE ŽIVOTA

Plazmaferezis je nova medicinska grana koja je, kako izgleda, dovela medicinu na prag nove ere u spasiavanju i produženju ljudskog života. Ona se sastoji u tome što se iz čovječjeg tijela odstrani sva krv, odijeli se od krvne plazme i čovjeku, odnosno davaocu krvi, odmah se u tijelo vrate njegova crvena krvna zrnca. Čitav taj proces traje svega 21 minut. Kako je čovječje tijelo u stanju da čitavu plazmu regenerira za 24 sata, ovim metodom omogućeno je da se od jednog davaoca krvi krv uzima jednom nedjeljno. Na taj način bit će omogućeno stvaranje gotovo neograničenih zaliha krvne plazme uzete od provjereno zdravih osoba.

Usto, naučnici predviđaju da će plazmaferezis, t. j. mogućnost dobivanja neograničenih količina krvne plazme, istisnuti dosad uobičajeni metod dobijanja raznim serumima iz krvi konja. Naime, smatra se da će određeni davaoci moći biti hiperimunizirani, tako da će proizvoditi antitela za veliki kašalj, difteriju i tetanus. Plazma tih ljudi, izdvajana u određenim intervalima pomoću plazmaferezisa, služiti će ustvari kao serum protiv tih bolesti. (S. S.)

Ipak, najznačajniju primjenu plazmaferezis će naći u slučajevima teških trovanja kod kojih otrovi brzo prodiru u krv. Izdvajanjem krvne plazme otrovanih i njenim zamjenjivanjem plazmom zdravog čovjeka bit će spašeni mnogi životi. Na isti način moći će da se iz organizma odstrane i izvjesni otrovni sastojci koji ubrzavaju proces starenja.

SAMO JEDAN LONAC U DOMAĆINSTVU

Otkako je prehrambena industrija Kanade, Sjedinjenih Država i nekih sjeveroevropskih država iznijela na tržište gotova jela u novom pakovanju, domaćice u tim zemljama mogu sasvim lijepo da izađu na kraj samo sa jednom posudom u čitavoj kuhinji. Naime, one dobijaju već skuhanu namirnicu zapakovanu u omotače od sintetičkog materijala koji je bez ikakvog mirisa i ukusa. Tako zapakovane namirnice, zapravo već gotova jela, stavljaju se zajedno s omotačem u toplu vodu da bi se podgrrijale. Prema tome, domaćici je dovoljan samo jedan veći sud — onaj u kome će se više različitih jela moći istovremeno podgrrijavati u toploj vodi. (S. S.)

MALI SAVJETI

Gar sa lonca skinut će se ako se dno suda izvane, pred upotrebu, premaže tankim slojem ulja ili masti.

Kako ćemo od preostalog praha uglja napraviti odličan »Briket«. Poslije svake kupovine i utroška uglja, ostaje velika količina sitnog praha kojom se vrlo teško lože peći. Da se i taj prah upotrebi, treba postupiti ovako: ugastiti 5 kilograma kreča s 5 litara vode. Dobro promješati, dok se ne pretvori u kašu, pa na ovu količinu staviti 100 kilograma ugljenog praha, dobro izmješati i praviti briket u obliku cigle, koje treba sušiti u hladovini osam dana. Briket napravljen na ovaj način lako se potpaljuje, ima jaku kaloriju.

Talog kave kao sredstvo za čišćenje poda. Da bi pod obojen ili lakovan, ostao sjajan, postoji obično domaće sredstvo. Upola osušen talog od kave pospite po podu i ostavite ga na njemu nekoliko trenutaka. Četku za glačanje poda čvrsto obavite mekom krpom i onda njome snažno trljajte pod. Poslije toga očistite talog od kave i još jednom prebrišite pod čistom mekom krpom.

Kako održati više dana svjež sir. Uzeti čist salvet ili končanu krpu, umočiti je u rakiju ili ocat, iscijediti dobro, pa sir staviti u krpu i

dobro ga zaviti. Krpu kvasiti svakog drugog dana. Sir će se dugo održati svjež i dobar.

Pepeo od duhana odlično je sredstvo za pothranjivanje raznovrsnih sobnih biljaka. U jednu kutiju skupljajte pepeo od cigareta, pa čak i od duhana za lulu. Izručite duhanski pepeo u neki sud i sipajte na to malo vode. Ovu mješavinu stavljajte u vaznu svake biljke koju želite da vam bolje napreduje.

Kad sapun leži u suhom manje se troši nego kad ostane u kutijci od kaučuka ili u staklenoj posudi, u kojima je na dnu zaostalo malo vode. Radi uštede držite sapun na podlozi od gume, koja ima rupice i zupece sa strane.

Voda u kojoj je opran krompir dobra je za zalijevanje biljaka i cvijeća u vazana.

Koštane žlice ne smiju se prati u vreloj vodi, jer će se izviti. Nož kojim je sječen luk, izgubit će neprijatan miris, ako se odmah poslije upotrebe dobro zagrije iznad plamena.

Kad žlica dodje u dodir sa jajetom, treba je odmah izribati solju. Tađa ne će potamniti, a ako je već potamnila, povratit će joj se prvobitni sjaj. Naravno, žlica se ne smije ribati grubom soli, već sitnijom. (S. S.)

PAŽNJA! PAŽNJA!

Poduzeća i ustanove!

POSJEDUJEMO NAPRAVU ZA PRIKAZIVANJE DIJAPOZITIVA, PA VAS STOGA UPOZORAVAMO DA SE U SVRHU REKLAMIRANJA SVOJIM PODUZEĆA I PROIZVODA, DIREKTNO OBRATITE U KINU »TESLA«, GDJE ĆETE DOBITI POTREBNE INFORMACIJE.

UPRAVA KINOPODUZEĆA ŠIBENIK

NARODNI ODBOR OPĆINE — VODICE

Komisija za izbor i imenovanja

raspisuje

NATJEČAJ

za 1 referenta za prosvjetu, narodno zdravije i socijalno staranje za 1 blaganika Uprave za prihode kod NO općine Vodice.

Kandidati treba da imaju srednju stručnu spremu, položeni stručni ispit i 3 godine stručne prakse, ili nepotpunu srednju stručnu spremu, položeni stručni ispit i 5 godina stručne prakse. Plaća po Uredbi. Uz molbu treba priložiti biografiju i sve dokumente originalne ili u ovjerovljenom prijepisu, kojim dokazuju da ispunjavaju uslove za to mjesto.

Rok za podnošenje molbi do 15. lipnja 1957.

»ŠIBENSKI LIST« organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62 Tekući račun: Komunalna banka Šibenik br. 47-KB-15-Z-182 Rukopisi se ne vraćaju Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara Tisak: »Štampa« Šibenik